

ODJECI

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevačka - SPLIT, Lovret

God. 2010./XL.

Br. 3/158

SADRŽAJ

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
PORUKA SV. OCA Izgrađivanje crkvene zajednice je ključ misije.....	4
IZ GENERALATA Nova uprava provincije sv. Petra i Pavla – Trst.....	7
IZ PROVINCIJALATA Obnovljene Konstitucije i Odredbe.....	8
Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci.....	9
Sa sjednica Provincijalnoga vijeća.....	13
Obavijesti.....	14
ZBIVANJA I OSVRTI Ljetni susret misionara.....	18
Deseta obljetnica doživotnih zavjeta.....	19
Hod Franjevačke mladeži.....	20

Sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom	21
Osobna nagrada općine Hrvace	23
Milošću Božjoj jesam što jesam	24
Duhovna kretanja u Crkvi i posvećeni život	28
Početak nove pedagoške godine u dječjem vrtiću	30
Franjina poruka mira u Arbanasima	31
Dijamantni i zlatni jubilej	32
NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Družbe	37
Rodbina sestara	37
s. M. Leonija Bezić	37
PRILOZI	
Stoljetna baština	39

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevnika Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319-358

e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr

skype: skolskesestreLovret

www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Iza nas je vrijeme godišnjih odmora a pred nama zahtjevnost radne godine. Odmak od ljeta i odmora možda je u nama već probudio stari umor, a povratak u zajednice u kojima živimo doveo u pitanje naše planove i pred nas ponovno stavio iste probleme.

Drage sestre, zapitajmo se iskreno kako živimo svoje planove i snove. Na njih mi, dakako, imamo pravo, ali isto tako imamo i obvezu ugrađivati ih i usklađivati sa životom zajednice. U protivnom možemo, gradeći svoj život i gajeći radoholičarstvo, odlutati od zajednice i zajedničkoga poslanja.

I sveti je Franjo volio sanjati. Neke je svoje snove i dosanjao te im ostao dosljedan. Iz ljubavi prema Bogu skinuo je sa sebe staroga čovjeka i nepodijeljena srca pošao za Kristom u braći i sestrama. Tragom Svečeva primjera i mi smo se opredijelile za život u sestrinstvu, za sestrinstvo u zajedništvu. *Predale smo se ovoj redovničkoj obitelji cijelim srcem da bismo mogle ... i uz pomoć sestara, postići savršenu ljubav služeći Bogu, Crkvi i ljudima* (Obrazac zavjetovanja).

O našoj dosljednosti služenju bližnjima svakako svjedoči briga za bolesne sestre kao i zajedništvo iskazano kod ispraćaja samozatajnih, u patnjama predanih i Bogu zahvalnih sestara.

Drago mi je da mogu posvjedočiti o iskazanom sestrinstvu i kod svečarskoga ozračja blagdana sv. Franje. Naime, u radosti susreta povodom obilježavanja šezdesete i pedesete obljetnica redovničkoga života sestre su govorile o desetljećima samozatajnog rada, žrtvovanja i ugrađivanja sebe u zajednicu. Može se reći da su na vidjelo izišla djela novoga i nenavezanoga čovjeka o kojima se najčešće šuti: ustrajnost u molitvi, ljubav prema zajednici, prema bratu čovjeku i svemu stvorenomu, odricanje u korist potrebitih, ne prijanjanje za plaću, sloboda od robovanja ljudima i vremenitim dobrima.

Uistinu su rijetki naši osvrti na hvalevrijedne primjere života u zajednici i za zajednicu. Trebali bismo ih umnožiti jer bude radost i ulijevaju nadu. Potiču nas da neprestano upiremo pogled prema neprolaznim vrjednotama i tražimo blago na nebesima, osluškujući potrebe bližnjega.

Suvremenici smo teških socijalnih prilika i različitih životnih priča koje traže odgovore od svakog pojedinca. Problemi osoba u štrajku glađu, obitelji bez prihoda, sakupljača boca i korica kruha i naši su problemi. Možda su ovo za neke tek isprazne riječi, ali ne bi smjele biti, jer štrajk glađu i prekopavanja po odlagalištima otpada govor je upućen svima nama. I premda za sebe držimo i znamo da smo siromašne, ne smijemo zaboraviti da smo u očima onih koji nemaju bogate. Stoga se ne prestajmo pitati, sestre, imamo li što *prodati i podati siromasima?*

Pitajmo se također koliko učimo od suvremenih prilika. Potiče li nas materijalno siromaštvo na ulaganje u duhovno bogaćenje? Ako svoju sigurnost gradimo na labavim temeljima, propast ćemo. Relativna je sigurnost u osobnoj moći, u novcu, u kretanju, u zdravlju... Ako smo sigurne da sve možemo i da nam nitko ne treba, onda nemamo ni potrebe za pitanjem koje je bogati mladić uputio Isusu: *Učitelju, što mi je činiti da baštinim život vječni?* (Lk 18,18). U tom slučaju ne ćemo čuti što Isus u svom odgovoru nama poručuje: *Sve što imaš prođaj i razđaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom* (18,22).

Drage sestre, pozdravljajući svaku osobno riječima brata Franje, *na koji god ti se način bude činilo da ćeš se bolje svidjeti Gospodinu, slijedi stope njegove i njegovo siromaštvo, učini to tako s Božjim blagoslovom* (iz pisma bratu Leonu), želim vam mir i dobro!

Vaša s. Leonka

Split, listopad 2010.

PORUKA SV. OCA

IZGRAĐIVANJE CRKVENE ZAJEDNICE JE KLJUČ MISIJE

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski misijski dan 2010.

Draga braćo i sestre, mjesec listopad, s proslavom Svjetskog misijskog dana, pruža dijecezanskim i župnim zajednicama, ustanovama posvećenog života, crkvenim pokretima i čitavom Božjem narodu priliku obnoviti zauzetost u naviještanju evanđelja i dati pastoralnim aktivnostima širi misijski doseg. Taj nas godišnji događaj poziva snažno živjeti liturgijske i katehetske, karitativne i kulturne trenutke po kojima nas Isus Krist poziva za stol svoje riječi i euharistije, kako bismo kušali dar njegove prisutnosti, odgajali se u njegovoj školi i sve svjesnije živjeli u sjedinjenosti s njim, Učiteljem i Gospodinom. On sâm kaže: "tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati" (Iv 14,21). Jedino na temelju toga susreta s Božjom ljubavlju, koji mijenja čovjekov život, možemo živjeti u zajedništvu s njim i jedni s drugima te pružati braći vjerodostojno svjedočanstvo i obrazložiti nadu koja je u nama (usp. 1 Pt 3,15). Odrasla vjera, kadra potpuno se predati Bogu sa sinovskim stavom, jačana molitvom, razmatranjem Božje riječi i učenjem vjerskih istina uvjet je za promicanje novoga humanizma, utemeljenog na Isusovu evanđelju.

U listopadu se, usto, u mnogim zemljama iznova pokreću razne crkvene aktivnosti nakon ljetne stanke i Crkva nas poziva naučiti od Marije, posredstvom molitve svete krunice, razmatrati naum Očeve ljubavi o ljudskom rodu, kako bismo ga ljubili kao što ga on ljubi. Nije li to možda također smisao misije?

Otac nas, naime, poziva da budemo ljubljena djeca u njegovu ljubljenom Sinu, te da prepoznamo kako smo svi braća i sestre u njemu, daru spasenja za čovječanstvo podijeljeno neslogom i grijehom, Objavitelju pravoga lica Boga koji je "tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni" (Iv 3,16).

"Htjeli bismo vidjeti Isusa" (Iv 12,21) molba je koju su, u Ivanovom Evanđelju, neki Grci, koji su došli hodočastiti u Jeruzalem povodom Pashe, uputili Filipu. Ona odzvanja također u našem srcu u ovom mjesecu listopadu, koji nas podsjeća kako čitava Crkva, koja je "po svojoj naravi misionarska" (Ad gentes, 2), ima zadatak i dužnost naviještati evanđelje i poziva nas da budemo promicatelji novosti života, kojeg čine istinski odnosi u zajednicama utemeljenim na evanđelju. U multietničkom društvu u kojem su prisutni raznorazni oblici usamljenosti i ravnodušnosti, kršćani moraju naučiti pružati znakove nade i njegovati sveopće bratstvo, gajeći velike ideale koji preobražavaju povijest i, bez lažnih iluzija ili beskorisnih strahova, težiti tome da učine planet domom za sve ljude.

Poput Grka od prije dvije tisuće godina, i ljudi našeg doba, možda čak i nesvjesno, traže od vjernika ne samo da "govore" o Isusu, već i da im "daju vidjeti" Isusa, da učine da Otkupiteljevo lice zablista u svakom kutku zemlje pred naraštajima novog tisućljeća i osobito pred mladima sa svih kontinenata, kojima je evanđeoski navještaj u prvom redu namijenjen. Oni moraju shvatiti da kršćani nose Kristovu riječ zato što je on istina, zato što su pronašli u njemu smisao i istinu za svoj život.

Ta promišljanja upućuju na misijsko poslanje koje su primili svi krštenici i čitava Crkva, ali koji se ne može ostvariti na uvjerljiv način bez dubokog, zajedničkog i pastoralnog obraćenja. Naime, svijest o pozivu naviještati evanđelje potiče ne samo pojedinog vjernika, već sve dijecezanske i župne zajednice na cjelovitu obnovu i sve se više otvarati misijskoj suradnji među Crkvama, kako bi se promicalo naviještanje evanđelja u srcu svake osobe, svakog naroda, kulture, rase, nacionalnosti na svim meridijanima i paralelama. Tu svijest jačaju svojim djelovanjem svećenici *Fidei donum*, posvećene osobe, katehete, laici misionari u stalnom nastojanju promicati crkveno zajedništvo, tako da se i pojava "interkulturalnosti" može uklopiti u model jedinstva, u kojem će evanđelje biti kvasac slobode i napretka, izvor bratstva, poniznosti i mira (usp. Ad gentes, 8). Crkva je, naime, "u Kristu na neki način sakrament, odnosno znak i sredstvo najprisnijeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijeloga ljudskog roda" (Lumen gentium, 1).

Crkveno se zajedništvo rađa iz susreta s Božjim Sinom, Isusom Kristom koji putem crkvenog navještanja dopire do ljudi i stvara zajedništvo s njim samim a samim tim i s Ocem i Duhom Svetim (usp. 1 Iv 1,3). Krist uspostavlja novi odnos između čovjeka i Boga. "[On] nam objavljuje 'da je Bog ljubav' (1 Iv 4,8) te nas ujedno poučava da je nova zapovijed ljubavi osnovni zakon ljudskog savršenstva, pa prema tome i preobrazbe svijeta. Tako ona onima koji vjeruju u božansku ljubav donosi sigurnost da je svim ljudima otvoren put ljubavi i da nije uzaludan napor oko uspostave sveopćeg bratstva" (Gaudium et spes, 38).

Crkva postaje "zajedništvo" na temelju euharistije, u kojoj Krist, prisutan u kruhu i vinu, svojom žrtvom ljubavi gradi Crkvu kao svoje tijelo, ujedinjujući nas s trojedinim Bogom i jedne s drugima (usp. 1 Kor 10,16 sl.). U apostolskoj pobudnici *Sacramentum caritatis* napisao sam: "Doista, ljubav koju slavimo u sakramentu, ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega" (84). Iz toga razloga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, već i njezina poslanja: "Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva" (isto), koja može donijeti svima zajedništvo s Bogom, naviještajući s uvjerenjem da "što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama" (1 Iv 1,3).

Predragi, na ovaj Svjetski misijski dan u kojem se pogled srca širi na nepregledna područja misije, svi se osjetimo protagonistima crkvenog zauzimanja za naviještanje evanđelja. Poticaj na misije je uvijek bio znak vitalnosti za naše Crkve (usp. enc. Redemptoris missio, 2) i njihova je suradnja jedinstveno svjedočanstvo jedinstva, bratstva i solidarnosti koje daje uvjerljivost navjestiteljima Ljubavi koja spašava!

Stoga ponovno upućujem poziv svima na molitvu i, usprkos ekonomskim teškoćama, na pružanje bratske i konkretne pomoći kao potpora mladim Crkvama. Ta gesta ljubavi i dijeljenja, koju će dragocjena služba papinskih misijskih djela, kojima izražavam svoju zahvalnost, pobrinuti širiti, potpomoći će izobrazbu svećenika, sjemeništara i bogoslova i kateheta u najudaljenijim misijskim krajevima i biti poticaj mladim crkvenim zajednicama.

U zaključku godišnje poruke za Svjetski misijski dan, želim, s osobitom ljubavlju, izraziti svoju zahvalu misionarima i misionarkama, koji, često i vlastitim životom, svjedoče u najudaljenijim i najtežim krajevima događaj Božjega kraljevstva. Njima, koji su prethodnica navještanja evanđelja, ide prijateljstvo, blizina i potpora svakog vjernika. Neka ih "Bog (koji) ljubi vesela darivatelja" (2 Kor 9,7) ispuni duhovnim žarom i dubokom radošću!

Poput Marijinog "da", svaki velikodušni odgovor crkvene zajednice na Božji poziv na ljubav braće pobudit će novo apostolsko i crkveno majčinstvo (usp. Gal 4,4.19.26), koje

dopušta da ga iznenadi otajstvo ljubavi Boga, koji "kada dođe punina vremena, odasla... Sina svoga" (Gal 4,4), i koje daje povjerenje i odvažnost novim apostolima. Taj će odgovor sve vjernike osposobiti da budu "u nadi radosni" (Rim 12,12) u ostvarivanju Božjeg nauma, koji želi "da se cijeli ljudski rod oblikuje u jedan Božji narod, da sraste u jedno Tijelo Kristovo i da se izgradi u jedan hram Duha Svetoga" (Ad gentes, 7).

Iz Vatikana, 6. veljače 2010.

Papa Benedikt XVI.

IZ GENERALATA

Prot. n. 1126/2010.

Predmet: Nova uprava provincije sv. Petra i Pavla - Trst

Provincijskim upravama i
svim sestrama Kongregacije

Drage sestre!

Dana 7. srpnja 2010. godine na redovitom provincijalnom kapitolu, slavljenom u Trstu od 5. do 7. srpnja t. g. pod predsjedanjem vrhovne predstojnice s. M. Natalije Palac, izabrano je novo vodstvo tršćanske provincije sv. Petra i Pavla:

s. M. Doroteja Rupnik, provincijalna predstojnica

s. M. Andreja Kete, zamjenica i prava savjetnica

s. M. Alojzija Kutin, druga savjetnica

s. M. Gabrijela Koncilja, treća savjetnica

s. M. Elizabeta Likar, četvrta savjetnica

U skladu s kan. 625 § 3 Zakonika kanonskog prava, Vrhovna uprava je potvrdila izbor novoizabrane provincijske uprave na sjednici održanoj 15. srpnja 2010. godine.

Mir vam i dobro!

s. M. Natalija Palac, vrhovna predstojnica

Grottaferrata, 15. srpnja 2010.

IZ PROVINCIJALATA

Br. 178/2010.

Split, 3. rujna 2010.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Obnovljene Konstitucije i Odredbe**

Drage sestre!

U rukama imamo obnovljene Konstitucije i Odredbe na hrvatskom jeziku. U radu na njihovoj obnovi sudjelovale su sve sestre Družbe sa svojim prijedlozima. Izvanredni vrhovni kapitul, slavljen 2008. godine, razmotrio je pristigle prijedloge te je usvojeni tekst na talijanskom jeziku predao Svetoj Stolici na odobrenje. Nakon toga je slijedilo prevođenje na jezike koji su zastupljeni u našoj Družbi. Svaki je prijevod posebno odobren od Vrhovnoga vijeća.

Konstitucije i Odredbe u svojoj se biti nisu promijenile. Dobile su neke nove sadržaje koje nameću potrebe vremena. Obogaćene su novijim dokumentima o posvećenom životu. Međutim, dobro znamo, da nije dovoljno obnoviti samo sadržaj, slovo zakonodavnih tekstova. Prije svega potrebno je obnavljati sebe, neprestano, u D/duhu koji daje život i smisao svim našim propisima i smjernicama.

Iskustvo nas uči da odgovaranje na potrebe vremena i (o)čuvanje dosljednosti redovničkom pozivu i poslanju nije nimalo jednostavan zadatak. U tomu nam je, prije svih naših pokušaja, ali ne i bez njih, potrebna Božja milost (usp. 1 Kor 15,10).

Na putu što vjernijeg nasljedovanja *Gospodina našega Isusa Krista* i predanja *ovoj redovničkoj obitelji* (Obrazac redovničkog zavjetovanja) valja nam se, prema riječima svetoga Pavla, neprestano truditi *više nego svi oni* koji nisu krenuli istim putem (1 Kor 15,10). Možda je upravo zbog toga misao vodilja Vrhovnoga kapitula bio Pavlov poziv upućen Rimljanima: *Zaodjenite se Kristom* (Rim 13,14). Vrhovni nas kapitul potiče da u svjetlu Kristova otajstva čitamo, proučavamo, živimo svoje Konstitucije. Zaodjenute Kristom, svednevice koračajmo s Njim u svakoj životnoj situaciji, Njega nosimo, naviještajmo, uprisutnjujmo – u sebi, svojoj zajednici, svom narodu i svijetu. Neka nas u tomu prati *presveti blagoslov* (OR 41) našega nebeskoga zaštitnika brata Franje i zagovor sv. Terezije Avilske.

Želja nam je, drage sestre, u našoj Zajednici obnoviti, nekad tako živo, obilježavanje spomendana sv. Terezije Avilske, kao spomen na *početak rada školskih sestara u Splitu*, koji se, prema zabilježbi kroničarke, dogodio *upravo na svetkovinu sv. Terezije* (Kronika I., str. 6).

Tim povodom i upravo na taj dan svakoj od vas, posredstvom kućnih predstojnica, dostavljamo obnovljene Konstitucije i Odredbe. Uz podjelu obnovljenih Konstitucija i Odredaba iskreno vam, u ime provincijalnoga vijeća, stavljam na srce proslavu spomendana sv. Terezije. Pozivam vas na obnavljanje svečarskoga obilježavanja 15. listopada u svim našim zajednicama. Taj spomen početka života i rada naših prvih sestara u Splitu neka u nama obnavlja i raspiruje prvotni žar: služiti Kristu i pomoći narodu kojemu nas šalje, od Splita, preko Njemačke do DR Konga. Vaša

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

Br. 187/2010.

Split, 11. rujna 2010.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci

Drage sestre!

Dostavljamo vam teme mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka koje su za 2010./2011. godinu pripremile članice provincijskoga *Vijeća za duhovnost*.

Prema Pavlovu poticaju: *U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani!* (Rim 12,12), glavna je tema naših mjesečnih obnova i sastanaka *nada*. Apostolova riječ upravljena kršćanima u prvoj Crkvi itekako pogađa i nas u našoj suvremenoj stvarnosti: osobnoj i zajedničkoj, redovničkoj i obiteljskoj, nacionalnoj i globalnoj.

Ne možemo reći da nas ne dotiču, pa čak i zahvaćaju, različite nevolje koje propituju našu nadu, naš pogled u budućnost i sadašnju usidrenost u molitvu. Vjerujem da nema sestre koja sa sv. Pavlom sebi i zajednici u kojoj živi ne bi mogla zaželjeti barem malo više radosti, strpljivosti i postojanosti, kako u molitvi, tako i u drugim sastojnicama redovničkoga življenja: u zajedništvu, odgoju, apostolatu, služenju vremenitim dobrima.

Osobitu pozornost valja nam posvetiti trajnom odgoju, jer bitno utječe na kvalitetu zajedničkoga života (usp. Odredbe čl. 90).

Više sam se puta osvjedočila, u osobnom razgovoru sa sestrama kao i u nedavnom susretu s kućnim predstojnicama, da u našoj Zajednici već duže vremena živi želja i potreba za promjenom u načinu održavanja mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka.

S obzirom na mjesečne duhovne obnove nerijetko se može čuti samokritika da nismo dovoljno zahvaćene, obnovljene. Osobito se takvo mišljenje veže uz zajednice u kojima se obnova svodi samo na predavanje. Razumljivo je da to nije i ne može biti duhovno dostatno. Potrebno je stoga u zajednicama osmisliti barem poludnevnu duhovnu obnovu, ukoliko zbog apostolata nije moguća cjelodnevna. Što se tiče osobne cjelodnevne duhovne obnove svesrdno potičem *sestre [da] u kućnim zajednicama rasporede vlastite dužnosti tako da mogu pronaći vremena za dan samoće i tišine, dan pustinje* (Odredbe čl. 32).

Promišljanje o odgojno-obrazovnim sastancima također nas ne ostavlja ravnodušnima. Štoviše, čini se da je animiranje sastanaka i aktivno sudjelovanje na njima još zahtjevnije. Iziskuje više strpljivosti i postojanosti. Drage sestre, neka nas ta zahtjevnost ne obeshrabri. Ona je sasvim razumljiva jer je glavna tema naših odgojno-obrazovnih susreta zajednički život, koji iz mjeseca u mjesec promatramo i vrednujemo pod određenim vidom, a ove će godine to biti u svjetlu nade.

U tom smislu može nam pomoći ponuđena literatura koja je smjerodavna u pripremi zadane teme. Međutim, nekim se sestrama ona može činiti kao prepreka u prihvaćanju animiranja sastanka. Čini mi se stoga važnim posvijestiti da nije potrebno konzultirati svu ponuđenu literaturu. Svaka zajednica ima svoju posebnost koja se može ogledati i u načinu održavanja

mjesečnih susreta. U osluškivanju nadahnuća, u tom smjeru, Duha ne trnimo (usp. 1 Sol 5,19), a dobro zadržavamo (usp. 5,21).

U nadi da dobra volja i trud, strpljivost i postojanost svake pojedine sestre neće izostati u izgradnji radosnijega zajedništva, koje se ostvaruje i kroz aktivno sudjelovanje na mjesečnim duhovnim obnovama i odgojno-obrazovnim sastancima, sve vas srdačno sestrički pozdravljam. Vaša

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

U NADI BUDITE RADOSNI, U NEVOLJI STRPLJIVI,
U MOLITVI POSTOJANI (Rim 12,12)

Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci 2010./2011.

Listopad

▪ ***Vjera nošena nadom***

Uvodno razmišljanje: Psalam 142 (Franjina nada u trenutku prijelaza u vječnost)

Literatura:

- Abraham, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 6-11.
- Obećanja, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 713-720.
- Vjera, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1256-1258.
- Nada, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 701-705.
- Benedikt XVI., *Spe salvi. U nadi spašeni*, Zagreb, KS, 2008.

Studeni

▪ ***U nadi budimo radosne: franjevačke zajednice mjesta življene nade***

Uvodno razmišljanje: 1 Iv 3, 1-3.

Literatura:

- Prispodoba sa suhim kostima (Ez 37), u: C. Tomić, *Veliki proroci*, Zagreb, 1987., str. 211-213.
- Radost, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 972-973.
- August Franzen, *Pregled povijesti Crkve*, Zagreb, KS, 1970., str. 162-169.

Prosinac

- ***Krist – nada svijeta***

Uvodno razmišljanje: 1 Čel 85

Literatura:

Mesija, mesijansko iščekivanje, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 631-633.

Utopija, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1241-1242.

Vjera i moral, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1258-1260.

Osnovni tečaj franjevačke misionarske karizme, Lekcija 21 (Prvi i Drugi dio).

Siječanj

- ***Nada – snaga tražitelja***

Uvodno razmišljanje: Mt 2, 1-12

Literatura:

Tražiti, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 1357-1360.

Svjetlo, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1132.

Epifanija, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 263-264.

Celestin Tomić, *Evandjelja djetinjstva Isusova*, Zagreb, KS, 1971., str. 37-47.

Bonaventura Duda, *Sijač je Sin čovječji*, Zagreb, KS, 2000., str. 67-70.

Veljača

- ***Nada u bolesti - bolest u nadi. Nada kao teološko mjesto.***

Uvodno razmišljanje: Jak 5, 14-15

Literatura:

Bol, bolesničko pomazanje, bolest, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 111-115.

Bolest/Ozdravljenje, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 101-107.

Benedikt XVI., *Spe salvi. U nadi spašeni*, Zagreb, KS, 2008., br. 35-40.

Iz života svetoga Franje. Asiški zbornik ili Peruđinska legenda, Zagreb 1983., pogl. 83, str. 84- 87

Mladen Parlov, *U snazi Duha*, Split, CuS, 2007., str. 139-182.

Ožujak

- ***Pomirenje – izvor radosti***

Uvodno razmišljanje: Ps 85

Literatura:

- Pomirenje, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 901-906.
Oproštenje, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 785-786.
Bonaventura Duda, *U plemenitu srcu*, Zagreb, KS, 2000., 100-103.
Henri Nouwen, *Povratak izgubljenog sina*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2009.
Piet van Breemen, *Jedino što vrijedi jest ljubav. Duhovne vježbe u svakodnevnicima*, Slavonski Brod, 2006., str. 69-80.

Travanj

- ***Kristovo uskrsnuće – izvor nade***

Uvodno razmišljanje: Kol 3,1-4

Literatura:

- Križ, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 561-562.
Smrt, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1066-1067.
Uskrsnuće, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1228-1229.

Svibanj

- ***Život u snazi Duha***

Uvodno razmišljanje: Posljednica na svetkovinu Duhova

Literatura:

- Život, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 1560-1567. i *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 1326-1332.
Duh Božji, u: *Rječnik biblijske teologije*, koll. 215-228.
Duh Sveti, u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, str. 218-222.
Legenda trojice drugova, XII. poglavlje.
Piet van Breemen, *Jedino što vrijedi jest ljubav. Duhovne vježbe u svakodnevnicima*, Slavonski Brod, 2006., str. 165-175.

SA SJEDNICA PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Zagreb, 17. srpnja 2010.

Osvrt na prethodnu sjednicu provincijalnoga vijeća. S. Leonka je izvijestila o (ne)ostvarenim prijedlozima i odlukama s prethodne sjednice.

Vrhovni kapitul 2011. Razmotren je dopis vrhovnog vijeća za pripremu vrhovnog kapitula. Dogovoren je način pripreme kako bi sudjelovao što veći broj sestara.

Provincijalni kapitul. Utvrđen je datum održavanja provincijalnog kapitula: 7. i 8. siječnja 2011. godine u Splitu. Osim izbora zastupnica za vrhovni kapitul dogovoreno je da se na kapitolu obrade prijedlozi i zadaci prethodnog provincijalnog kapitula koje je do tada moguće pripremiti.

Kuće u Pagu. Razmotreno je stanje s obzirom na proces predaje u posjed kuće u vlasništvu s. Bernardice, te potreba sanacije terase naše kuće u Lokunji.

Obnovljene Konstitucije i Odredbe. Dogovoreno je da se obnovljene Konstitucije i Odredbe naše Družbe tiskane na hrvatskom jeziku predstave kućnim predstojnicama na godišnjem sastanku i da im se uruče za sestre njihovih zajednica, a kućne predstojnice da ih u svojoj zajednici predstave i podijele sestrama na spomendan sv. Terezije Avilske i spomendan dolaska prvih naših sestara iz Maribora u Split.

Godišnji sastanak kućnih predstojnica. Dogovoreno je da godišnji sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom bude 4. rujna u Splitu.

Split, 3. rujna 2010.

Kuća u Pagu u vlasništvu s. Bernardice. Dana 4. kolovoza o. g. izvršena je predaja kuće u posjed s. Bernardici. Potpisan je sporazum o predaji kuće i povlačenju tužbe o ovrsi. Nakon sagledavanja cjelokupnog stanja donijet će se odluka o daljnjim postupcima.

Pohodi sestrama. S. Leonka je izvijestila o svojim pohodima sestrama u zadnje vrijeme, primopredaji službe kućnih predstojnica, razgovorima s nekim župnicima, gvardijanima i provincijalima o djelovanju i statusu sestara te o mogućoj izmjeni radnih sporazuma u skladu s prijedlogom sporazuma na razini Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica.

Imenovanje misijskoga vijeća. Na temelju zapisnika susreta sestara s povjerenicom u DR Kongu od 3. kolovoza o.g., vijeće je upoznato s ishodom glasovanja odnosno prijedlozima sestara za članice misijskog vijeća. Prema njihovim prijedlozima imenovano je misijsko vijeće:

- s. Mislava Prkić
- s. Erika Dadić
- s. Clara Agano Kahambu
- s. Noëlla Kajibwami

S. Mislava Prkić određena je za zamjenu povjerenice u njezinoj odsutnosti.

S. Fidélie Naweza Bisimwa. Budući da se nakon prve kanonske opomene nije vratila u zajednicu, a godinu dana nezakonito izbiva iz zajednice, s. Fidélie je upućena druga kanonska opomena.

Molbe sestara za zavjete. Razmotrene su molbe sestara: molba s. Lucije Bilokapić za polaganje doživotnih zavjeta; molbe s. Lidije Bernardice Matijević i s. Justine Kavugho Vumilia za obnovu privremenih zavjeta; molbe s. Brigitte Machumu i s. Pascaline Kavugho za polaganje prvih privremenih zavjeta.

Dječji vrtić Jordanovac. Na temelju zapisnika sjednice upravnog vijeća vrtića provincijalno vijeće je razmotrilo prijedloge vezane uz vodstvo i djelovanje vrtića. Ravnateljica dječjeg vrtića s. Anka Cvitković razriješana je službe ravnateljice i imenovana v.d. ravnateljicom.

Dom za starije i nemoćne osobe Lovret. Razmotreno je trenutno stanje Doma nakon odluke ravnateljice s. Ljiljane Todorić o odlasku u mirovinu.

Split, 2. listopada 2010.

Provincijski plan. Imenovano je povjerenstvo za izradu provincijskog plana za naredno šestogodište:

- s. Natanaela Radinović
- s. Karolina Bašić
- s. Klara Šimunović
- s. Marta Škorić
- s. Marina Mičić.

Dom za starije i nemoćne osobe Lovret. Nakon više razgovora s nadležnima u županiji i u gradu te pomno razmotrenih uvjeta koji se traže za ravnateljicu Doma, predložena je sestra koja će se odazvati na natječaj za ravnatelja Doma kad on bude raspisan.

Pravilnik provincijalnog kapitula. Razmotren je pravilnik provincijalnog kapitula i dani prijedlozi za izmjenu pravilnika.

s. Marija Petra Vučemilo, provinc. tajnica

OBAVIJESTI

Bolesne sestre

Liječničke pomoći i bolničkoga liječenja u zadnje vrijeme bile su potrebne: s. Silvestra Bešlić, s. Vedrana Ivišić, s. Stjepanka Vučemilo, s. Dionizija Balajić, s. Fabijana Balajić, s. Andrijana Marušić.

Imenovanje u povjerenstva pri VFZ-u

Na sjednici u Mostaru 21. lipnja 2010. godine Vijeće franjevačkih zajednica u HR i BiH potvrdilo je članstvo s. Nedjeljke Milanović-Litre u povjerenstvu za *Zlatnu harfu*, te s. Judite Čovo u povjerenstvu za duhovnost.

Susret misionara u Kotoru

Ovogodišnji susret hrvatskih misionara održan je u Kotoru od 5. do 8. srpnja 2010. godine. Na susretu je sudjelovala naša misionarka s. Ivka Piplović.

Diplomirala

S. Lidija Bernardica Matijević je 13. srpnja 2010. završila diplomski sveučilišni studij Teološko-katehetski na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu te stekla akademski naziv magistra katehetike. Diplomski rad napisala je pod vodstvom prof. dr. sc. Ivana Kešine pod naslovom *Vrijednosni značaj estetskog izražaja u prosvjetiteljstvu i nakon njega*.

Duhovna obnova uz 10. obljetnicu

S. Filipa Smoljo i s. Natanaela Radinović ove su godine obilježile 10. obljetnicu od polaganja doživotnih zavjeta. U duhovnoj obnovi pridružile su se našim sestrama Bosansko-hrvatske provincije u Varešu od 5. do 11. srpnja.

Hod Frame

S. Filipa Smoljo i s. Natanaela Radinović koje su aktivne u radu s Framom u župama svoga djelovanja uključile su se u *Hod Frame* od 27. srpnja do 5. kolovoza. Hod su započele u Metkoviću a završile u Asizu.

Početak postulature i novicijata

Dana 1. kolovoza 2010. godine u kući odgoja u Bukavu, Av. du Plateau 5, kandidatkinja Neema Nanzu Hangi primljena je u postulaturu.

Dana 1. kolovoza 2010. godine u kući odgoja u Bukavu, kanonsku godinu novicijata započele su s. Seraphine Fazila Kanyere Karambu i s. Brigitte Ciza Ntumwa.

S. Seraphine imendan slavi 23. srpnja, a s. Brigitte 12. listopada.

Prvi redovnički zavjeti

Uoči svetkovine sv. Franje, u nedjelju 3. listopada, u kući odgoja u Bukavu, prve redovničke zavjete u našoj zajednici položile su s. Brigitte Nsimire Machumu i s. Pascaline Kavugho Kagheni. Zavjete je primila s. Mirjam Penić, zastupnica sestara u DR Kongu.

Obnova zavjeta

Dana 31. srpnja 2010. godine u duhovnom centru Amani u Bukavu obnovile su zavjete na jednu godinu: s. Anoalite Kavira Pendeza, s. Marie-Louise Kaswera, s. Espérance Casinga, s. Emilienne Nankafu i s. Christine Kavira Muhimwali.

Dana 1. listopada 2010. u kući odgoja u Bukavu, Av. du Plateau 5, obnovila je zavjete na jednu godinu s. Justine Kavugho Vumilia, u ruke s. Mirjam Penić, zastupnice sestara u DR Kongu.

Uoči svetkovine sv. Franje, u nedjelju 3. listopada u Splitu, s. Lidija Bernardica Matijević obnovila je zavjete na jednu godinu u ruke provincijalne predstojnice s. Leonke Bošnjak Čovo.

Doživotni zavjeti

Na blagdan sv. Marije Anđeoske, 2. kolovoza 2010. godine, u kapeli Naše Gospe isusovačkog kolegija Alfajiri u Bukavu, za vrijeme euharistijskog slavlja koje je predvodio nadbiskup Bukavu mons. François-Xavier Maroy, doživotne zavjete položila je s. Clara Agano Kahambu. Zavjete je primila zastupnica sestara u DR Kongu s. Mirjam Penić.

U subotu 18. rujna 2010. godine u kapeli provincijalne kuće u Splitu, doživotne zavjete položila je s. Lucija Bilokapić u ruke provincijalne predstojnice s. Leonke Bošnjak Čovo, za vrijeme euharistijskog slavlja koje je predvodio mons. Ivan Čubelić, generalni vikar splitsko-makarske nadbiskupije.

Pohod sestrama u DR Kongu

Provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo je od 6. listopada do 10. studenoga 2010. godine u pohodu sestrama u DR Kongu. Otputovala je sa s. Romanom Baković koja se vraćala s redovitog odmora. Na odmoru u domovini je s. Samuela Šimunović do početka mjeseca studenoga.

Nova kandidatkinja

Dana 26. kolovoza ove godine u kandidaturu u Splitu primljena je djevojka Marina Fuštar iz Krušvara. Marina je rođena 1978. godine. Završila je srednju ekonomsko-birotehničku školu u Splitu i nekoliko godina radila.

Priprema za zavjete i jubileje

S. Lucija Bilokapić je od 18. kolovoza do 16. rujna zajedno sa sestrama Bosansko-hrvatske provincije bila na pripremi za polaganje doživotnih zavjeta u Tramošnici. Na svetkovinu sv. Franje pridružila im se i u hodočašću u Asiz i druga franjevačka mjesta.

S. Tihoslava Bilokapić, s. Eugenija Bešlić, s. Ilinka Lovrić, s. Ivanka Mravak i s. Tatjana Labrović, uz 50. obljetnicu redovničkoga života hodočastile su u Asiz i druga franjevačka mjesta od 19. do 25. kolovoza. Vozila ih je i na usluzi im tih dana bila s. Marta Škorić.

Sastanak kućnih predstojnica

Dana 4. rujna u provincijalnom središtu u Splitu, održan je redoviti godišnji sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom.

Nagrada općine Hrvace

Prigodom blagdana Gospe žalosne i dana općine, dana 17. rujna, na svečanoj sjednici općinskog vijeća našoj s. Vitaliji Križan, vjeroučiteljici u OŠ *Dinka Šimunovića* u Hrvacama i pastoralnoj suradnici u župi, uručena je *osobna nagrada općine Hrvace za dugogodišnji nesebični rad i uspješno vođenje dječjeg i mješovitog crkvenog zbora.*

Proslava redovničkih jubileja

Jubileje 60. i 50. obljetnice redovničkoga života naših sestara proslavile smo na svetkovinu sv. Franje u provincijalnom središtu u Splitu, u zajedništvu s brojnim sestrama naše provincije koje su za tu prigodu došle iz više naših podružnica.

Katehetska škola

Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje u osnovnim školama u organizaciji Nacionalnoga katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje RH, održana je u Splitu od 26. do 28. kolovoza, na temu *Roditelji i njihova suodgovornost u odgojno-obrazovnom sustavu kroz prizmu vjeronauka u školi.* U radu škole sudjelovale su brojne naše sestre vjeroučiteljice i katehistkinje.

Redovnički tjedan

Ovogodišnji redovnički tjedan održan je u dva dijela: u Zagrebu 17. i 18. rujna, u Splitu 24. i 25. rujna, na temu *Duhovna kretanja u Crkvi danas i posvećeni život.* I naše sestre su sudjelovale u velikom broju, osobito u Splitu.

ZBIVANJA I OSVRTI

LJETNI SUSRET MISIONARA

Ovogodišnji susret misionara održan je u Kotoru od 5. do 8. srpnja 2010. godine. Domaćin je bila Kotorska biskupija sa svojim biskupom mons. Ilijom Janjićem. Na susretu je bilo četrdesetak sudionika među kojima dvanaest misionara i misionarki, predsjednik za misije HBK mons. Slobodan Štambuk, nacionalni i dijecezanski ravnatelj Papinskih misijskih djela iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Službenici hotela *Bokeljski dvori* izrazili su nam srdačnu dobrodošlicu. Nije se moglo skriti radost na licu, pozdravljanje, upoznavanje osoba koji žive isti misijski poziv širenja Evanđelja među narodima koji nisu upoznali Gospodina.

Nakon smještaja pošli smo na euharistijsko slavlje u kotorsku katedralu gdje se čuvaju zemni ostatci sv. Tripuna od 809. godine. Predaja kaže da je sv. Tripun stradao za vrijeme progonstva kršćana jer nije htio žrtvovati bogovima nego se priznao kršćaninom. Nakon trodnevnog mučenja odrubljena mu je glava. Sv. Bazilije Veliki govoreći o relikvijama mučenika kaže: "Dodirujući relikvije mučenika uzimamo udjela u svetosti i milosti koja je u njima sadržana". Sv. Tripun je uzor i u našem misijskom poslanju kako trebamo ostati vjerni Gospodinu u svim progonstvima. Euharistijsko slavlje predvodio je mons. Slobodan Štambuk uz koncelebraciju svih prisutnih svećenika. Pozvao nas je da molimo za misijske potrebe Crkve, kako bi novi svećenici i redovnice bili spremni naviještati Kristovu Radosnu vijest diljem svijeta.

Drugi dan susreta protekao je radno. Nakon jutarnje molitve časoslova sve prisutne pozdravio je mons. Ilija Janjić izrazivši zadovoljstvo da se ovaj susret održava u njegovoj napaćenoj biskupiji. Poslije pozdrava i predavanja vlč. Antuna Štefana slijedila su izvješća misionara i misionarki o životu, radu i situaciji u zemljama njihova misijskog djelovanja. Dan smo završili euharistijskim slavljem u katedrali koje je predvodio mons. Ilija Janjić. Nakon sv. mise bilo je svečano otvaranje muzeja sakralne umjetnosti kotorske katedrale i Boke Kotorske. To kulturno blago svjedoči o bogatoj vjerskoj i kulturnoj baštini našeg naroda na prostorima Boke Kotorske.

Treći dan susreta bili smo počašćeni izletom brodom po zaljevu Boke Kotorske. Posjetili smo otočić Gospe od milosti u Tivatskom zaljevu, a zatim otočić Gospe od Škrpjela i prirodni otočić sv. Jurja. Otočić Gospe od Škrpjela su proširili vjernici bacanjem kamenja uz jednu hrid gdje je po predaji nađena Gospina slika. Sagrađena je i mala barokna zavjetna crkvice u čast Gospe. Svake godine na blagdan Gospe od Škrpjela vjernici barčicama hrle prema otočiću i prinose svoje zavjetne darove svojoj nebeskoj Majci koja za njih moli i zagovara kod svoga Sina za sve njihove potrebe. O dubokoj vjeri i ljubavi prema Bogu i Majci Božjoj svjedoče nam sveci i blaženici Boke Kotorske. Na kraju sv. mise jednim glasom i radosnim srcem zapjevali smo Gospi od Škrpjela:

*Zdravo Kraljice bokeljskog mora
Rujna si zora, naše vjere štit.
Ti knjiga si sveta, o hrame naš davni,
Gdje pisani su slavni djedova naših trud.
O zavjetni dome na pučini mora
Uz kad mirisnih gora čuj naših molba glas.*

Radosni ovim susretom i zahvalna srca organizatorima, vratili smo se obogaćeni izmjenom iskustava rada i života među različitim narodima, kulturama i jezicima sa željom naviještati i svjedočiti Kraljevstvo Božje s više žara i ljubavi. Poželjeli smo da se ponovno nađemo zajedno na jednom od idućih misijskih susreta.

s. Ivka Piplović

DESETA OBLJETNICA DOŽIVOTNIH ZAVJETA

U veljači ove godine s. Filipa Smoljo i ja imale smo deset godina od polaganja doživotnih zavjeta. Povodom obilježavanja te obljetnice pošle smo na duhovnu obnovu u Vareš, od 5. do 11. srpnja. Pridružile smo se sestrama Bosansko-hrvatske provincije Prečistoga Srca Marijina koje su nas rado primile jer su i same, njih pet, također obilježavale istu obljetnicu.

Duhovna obnova sastojala se od: tri dana predavanja, *dana pustinje* i prigodnoga izleta. Predavanja je imao o. Zdenko Križić na temu *Kriza srednje životne dobi*. Izabrao je psihološki pristup temi uz potkrjepu i produbljivanje svetopisamskim i otačkim tekstovima O. Zdenko je posvijestio da čovjek u srednjoj životnoj dobi daje definitivnu orijentaciju životu, koji ulazi u silaznu putanju. Okarakterizirao ju je kao vrijeme: kriza i napuštanja, življene otuđenosti i bezvoljnosti. Jedna od kriza koja nerijetko pogađa redovnike u toj dobi jest želja za autoafirmacijom, tj. redovnički aktivizam koji osobu lako vodi u redovnički ateizam u kojemu Bog postaje samo paravan i izlika za ono što osoba čini iz vlastitoga interesa. Istaknuo je da se opasnost krije, kako u redovničkoj mlakosti, tako i u krutom pridržavanju propisa. Ima redovnika koji žive duhovnost prigovaranja drugima. Ona miriše na uskogrudnost i pobožnosti kojima se neutralizira Boga i njegova upozorenja savjesti. Uspoređujući takvu duhovnost s neplodnom smokvom s koje je Isus htio ubrati plod (Mt 21,19), rekao je da je ona samo lišće koje pada i trune. Razmišljajući o dijeljenju života u zajednici, o. Zdenko nas je pozvao da ne uskraćujemo svoja duhovna dobra: *Tko ne dijeli duhovna dobra u zajednici neće dijeliti ni materijalna*.

Dan pustinje, dan molitve i povlačenja, provele smo u zaštićenom području Bijambare, koje obiluje prelijepom prirodom, gustom šumom i pećinama. U taj smo *dan pustinje* krenule u jutarnjim satima s dva osobna automobila. Prema uhodanom običaju sestara sa sobom smo ponijele dovoljno kruha, vode i voća, što su nam pripremile kućne sestre. Odmah po dolasku u lijepu Božju prirodu spontano smo posjedale u krug i nasumice pročitale biblijski odlomak. Bez puno riječi dogovorile smo se da ćemo se razići i razmatrati pročitano. U dogovoreno vrijeme ponovno smo se našle zajedno na dogovorenome mjestu i podijelile sadržaj razmatranja. Lakoća i brzina dogovora kao i jednostavnost u razmjeni iskustava sasvim su jasni znakovi iskustva *pustinje*. Ono je uistinu dragocjeno.

Zadnji dan duhovne obnove provele smo sa s. Lidijom Jurišić koja je taj dan animirala izletom u park prirode Blidinje. S. Lidija je inače bila glavni organizator ove uspjele duhovne obnove, kako u pogledu sadržaja, tako i u pogledu mjesta održavanja. Zbog toga joj hvala.

Veliku zahvalnost s. Filipa i ja dugujemo čitavoj vareškoj zajednici u kojoj smo se uistinu osjećale domaće. Tko je iskusio njihovo sestrinsko gostoprimstvo i darežljivost zna o čemu govorim. A ono je prema nama splitskim sestrama na poseban način kulminiralo na dan obnove (doživotnih) zavjeta kad smo nakon euharistijskoga zajedništva nastavili svečarsko raspoloženje u blagovaonici, uz tonove bosanskih i dalmatinskih pjesama i prigodne darove.

Na kraju je potrebno spomenuti i to da s. Filipa i ja ne bismo bile pridošlice na duhovnoj obnovi sestra Bosansko-hrvatske provincije da nismo dobile zeleno svjetlo od naših vršnjakinja po doživotnim zavjetima. Zahvalne smo im što su nas primile kao svoje. S njima dijelimo istu želju: sljedeću obljetnicu proslaviti zajedno. U Hrvatskoj. U Dalmaciji.

s. Natanaela Radinović

HOD FRANJEVAČKE MLADEŽI

Na izvor života, od 27. srpnja do 5. kolovoza 2010.

Život svakog čovjeka je poput hoda prema istini o samome sebi i ususret Onomu koji jedini može otkriti pravi smisao života i svega što postoji. U tom smislu i franjevački je hod dragocjeno iskustvo čašćenja Isusa i pokušaj hoda za i s njim, u bratstvu, na putu istine, ljubavi i života.

Poneseni i zaneseni pjesmom, kao djeca sv. Franje, nas trideset i četvoro, pošli smo na hodočašće franjevačke mladeži sa željom da slavimo Boga i molimo ga da blagoslovi naš životni hod. Krenusmo svjesni da ćemo biti blagoslovljeni ukoliko nađemo vremena za stvari koje ne donose prolaznu i ovozemnu korist; ukoliko pokušamo biti za druge izvorom radosti, nekom vrstom dara - svakidašnjeg poklona; ukoliko smo u stanju čuti ptičji pjev, vidjeti cvijeće i drveće, zvijezde i Svemir i diviti se svemu tome poput djeteta. Blagoslov možemo primiti ukoliko smo otvoreni za susret s Isusom, koji je svakom čovjeku suputnik i vođa do Oca. Takvi susreti daju snagu na životnom putu i otvaraju obzorja svjetlosti i ljubavi.

Uputili smo se Lijepom našom 27. srpnja iz Metkovića, gdje smo se okupili na euharistijsko slavlje, kojemu je prethodio sakrament pomirenja – pod okriljem Očeva oprosta do Porcijunkulskog oprosta. Prvi dan završio je predstavljanjem mjesnih bratstava iz Splitsko-dubrovačkog područnog bratstva: Runovići, Vinjani, Imotski, Proložac, Sinj, Bajagić, Metković, Gospa od Zdravlja (Split) i Sveta Obitelj (Split).

Animatori svakog novog dana hoda bili su, ovim redoslijedom: fra Matej Jovanovec, fra Frano Doljanin, s. Filipa Smoljo, s. Natanaela Radinović i bogoslov fra Ante Bešlić.

Po jutru se dan poznaje. Svaki naš dan obilježilo je: rano ustajanje, lagani hod nošen pjesmom, molitva na usnama, zajedništvo, mir u srcu. Minute jutarnjeg odmora bile su prožete molitvom časova i kratkim razmatranjem. U toj smo molitvi, nošeni mladenačkim žarom i ispunjeni osjećajem bratstva, bili kao jedno srce i jedna duša.

Nismo samo molili, ali nismo ni bez prestanka razgovarali. Prema onoj Propovjednikovoj *sve je imalo svoje vrijeme*. Vrijeme hoda s pjesmom i vrijeme hoda s prijateljem. Vrijeme hoda sa stvorenjima i vrijeme hoda u šutnji, koje se pokazalo kao vrijeme dragocjenog susreta sa samim sobom. Šutnja nas je na neobičan način povezivala i opuštalala. U trenutcima šutnje ja zamišljam da Isus ide sa mnom. Razgovaram s njim, pričam mu o onome što me zaokuplja... U ovakvom prijateljskom razgovoru s Isusom u prilici sam

jasnije uvidjeti gdje sam i kako mi je dalje na putu vjere. Vjera je moj život. Ako ne govorim, to ne znači da su riječi odsutne. One su tu negdje u meni. Odmaraju se i dobivaju nove obrise, boje i snagu. Dobro je s vremena na vrijeme dati odmora govoru. Riječi se čestom uporabom istroše. U svakodnevici smo često okruženi galamom i bujicom riječi. Zato su potrebni šutnja i tišina.

Animatori su svakoga dana u popodnevrim satima imali nagovor nakon kojega bi uslijedio rad po skupinama, potom izvješće u plenumu i svečano slavljenje svete mise uz pjesmu i gitaru.

Da ne biste pomislili da smo hodali dan i noć, važno je naglasiti da smo imali svoje postaje odmora u Metkoviću, Novim Selima, Vrgorcu, Kozici i Podbablju.

U nedjelju smo se uputili prema Asizu i na svetkovinu Gospe od Anđela sretno stigli do željenog cilja. Veliki broj Framaša iz Italije i Hrvatske okupio se na trgu sv. Marije Anđeoske, ispred istoimene bazilike, majke svih franjevačkih crkava. Prema predviđenom programu kleknuli smo na trg, poljubili zemlju i ušli u baziliku, te kratko ostali u molitvi u Porcijunkuli. Kad smo se vratili natrag na trg, fra José Rodríguez Carballo, generalni ministar OFM, obratio se svim framašima i njihovim duhovnim asistentima. Zatim je na otvorenom uslijedilo slavlje porcijunkulskog oprosta.

U utorak 3. kolovoza posjetili smo Greccio i Fonte Colombo. U Greccio-u smo slavili svetu misu koju je predvodio fra Ivan Matić. U Fonte Colombu nakon zajedničke molitve Framaši su obnovili svoja framaška obećanja. U poslijepodnevrim satima vratili smo se u Asiz i posjetili bazilike sv. Klare i sv. Franje. U srijedu 4. kolovoza u 8.00 sati u bazilici Marije Anđeoske je bilo euharistijsko slavlje sa svim sudionicima Hoda. Potom smo posjetili crkvu sv. Damjana, u kojoj je Gospodin s križa progovorio Franji.

Nakon ručka smo se uputili autobusom prema Anconi, a u 20.30 brodom prema Splitu. U Split smo stigli 5. kolovoza u jutarnjim satima.

Nakon devetodnevnog zajedničkog hoda, molitve, rada po skupinama, druženja i igre, što mogu reći doli: Hvaljen budi, Gospodine moj, sa svim stvorenjima svojim, a napose s bratom framašem i sestrom framašicom. Hvaljen budi, Gospodine moj, sa svima onima koje si nam poslao na put kao hranitelje, domaćine, pomoćnike i pratitelje molitvom. A najveća slava i hvala pripada tebi, Gospodine, jer si s nama jučer, danas, sutra i uvijek!

s. Filipa Smoljo

GODIŠNJI SASTANAK KUĆNIH PREDSTOJNICA

Godišnji sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom održan je 4. rujna 2010. godine u provincijalnom središtu u Splitu. Započeo je u 9 sati molitvom Ps 34 (33) *Gospodin – spasenje pravednika* i molitvom sv. Franje pred raspelom.

Provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo je svim nazočnim sestrama izrazila dobrodošlicu. Uvodnim razmišljanjem uvela je u susret potičući na promišljanje o zbilji naše Provincije, životu pojedine kućne zajednice i svake sestre osobno. Poseban je naglasak stavila na potrebu posvješćivanja uloge kućne predstojnice kao promicateljice jedinstva među sestrama, obvezu svake pojedine sestre na bezuvjetnu ljubav i otkrivanje potreba jedna drugoj, ulogu u izgradnji zajedništva, razvijanje osjetljivosti prema siromasima, najprije u vlastitoj zajednici a onda i u svijetu.

Slijedila su zatim izvješća kućnih predstojnica o životu i djelovanju zajednica u protekloj godini. Svaka predstojnica dostavila je izvješće i u pisanom obliku. Izvješća su se odnosila na *život u zajednici*: stanje s obzirom na broj sestara, dob i zdravstveno stanje, molitveni život, zajednički život, mjesečne duhovne obnove, godišnje duhovne vježbe, kućne kapitule, mjesečne odgojno-obrazovne sastanke, zastupljenost i zauzetost sestara u djelovanju provincijskih vijeća; *apostolsko djelovanje sestara*: vrste apostolata, odnos zajedničkog života i apostolata, posljedice samoinicijativno preuzetih djelatnosti; *služenje vremenitim dobrima*: godišnji prihod zajednice, zadržavanje prihoda pojedinih sestara, sudjelovanje sestara u održavanju zajedničke imovine, doprinos provincijalnoj blagajni, izdvajanje za potrebite; *pogled u budućnost*: nada u osobnom i zajedničkom životu, putovi radosnijeg evanđeoskog svjedočenja.

Iz izvješća je razvidno da ima dosta pohvalnih primjera koji se odnose na pojedine sestre ili zajednice. Iznosene su i određene poteškoće prvenstveno zbog samovoljnog ponašanja pojedinih sestara što veoma otežava život pojedine zajednice i cijele Provincije.

U razgovoru na temelju izvješća sestre su se zaustavile na pojedinim poteškoćama koje bitno utječu na skladan zajednički život. Iz toga su proizašli konkretni prijedlozi i zaključci koji su u pisanom obliku dostavljeni svim predstojnicama. S. Leonka je pozvala predstojnice da sa sadržajem sastanka upoznaju sve sestre svoje zajednice te da im prenesu prijedloge i zaključke i o njima razgovaraju sa sestrama.

Na završetku sastanka svim predstojnicama su predane obnovljene Konstitucije i Odredbe naše Družbe tiskane na hrvatskom jeziku za sestre njihove zajednice uz prigodnu okružnicu provincijalne predstojnice.

Na kraju je s. Leonka zahvalila svima za sudjelovanje na sastanku. Svakoj kućnoj predstojnici osobno zahvalila je za vodstvo zajednice, istaknuvši da je to u ovo vrijeme dosta zahtjevna služba te da se upravo zbog toga teško prihvaća. Njihovo služenje preporučila je Božjem blagoslovu i nagradi.

Sastanak je završen u 17 sati.

s. Marija Petra Vučemilo, provinc. tajnica

OSOBNNA NAGRADA OPĆINE HRVACE

Uz blagdan Gospe žalosne i dan općine Hrvace, dana 17. rujna 2010., na svečanoj sjednici općinskog vijeća koja je održana u dvorani osnovne škole *Dinka Šimunovića*, našoj s. Vitaliji Križan je uručena *osobna nagrada općine Hrvace za dugogodišnji nesebični rad i uspješno vođenje dječjeg i mješovitog crkvenog zbora*.

U jednostavnom okruženju škole i svečanom ozračju s. Vitalija je primila nagradu u svom skromnom i nenametljivom stilu. U kratkoj, jezgrovitoj riječi zahvale, u ime svih nagrađenih, između ostaloga, rekla je da su oni primili godišnju nagradu Općine ali da su istu nagradu sigurno zaslužili i mnogi drugi, a Bog sam zna tko je najzaslužniji.

Program sjednice obuhvaćao je pozdravne govore domaćina i uzvanika te izvješće načelnika općine Hrvace o prošlogodišnjim dostignućima i planovima u bližoj budućnosti kao i dugoročnijim planiranjem za plodan razvoj te mlade i perspektivne općine. Slavljeničkim tonovima program

je uzveličao dječji tamburaški sastav *Božji pivčići* i klapa *Hrvace*.

Na svečanoj sjednici i dodjeli nagrada uz s. Vitaliju nazočile su i sestre iz Splita, provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo i s. Marija Petra Vučemilo, te iz Sinja s. Mladena Runje i s. Natanaela Radinović. Nakon čestitanja svi su uzvanici nastavili druženje uz zajednički objed.

s. M. P.

MILOŠĆU BOŽJOM JESAM ŠTO JESAM

Svako putovanje ima svoj cilj. I moje je “putovanje” od 18. kolovoza do 18. rujna imalo svoj cilj, a to je – intenzivno/temeljito se pripremiti za doživotne zavjete, za svoj konačni DA Gospodinu.

Krenula sam na put sama, ali na “putovanju” ipak nisam bila sama. Pridružila sam se sestrama juniorkama Bosansko-hrvatske provincije. Nas pet sestara: s. Radmila, s. Marija, s. Dobrila, s. Ivana i ja, mjesec dana provele smo u sestriškom zajedništvu u Tramošnici, posvećujući se molitvi, razmišljanju i promišljanju, obrađujući različite teme.

Naše druženje i rad odvijao se u ozračju početaka franjevačkog reda, u mladenačkoj vedrini, radosti, pjesmi, u produbljivanju onoga što jesmo, te u otkrivanju onoga što bismo mogle biti u otvorenosti svemu onom što nam Gospodin stavlja na put. Poput sv. Franje koji je svoje služenje započeo i spoznao po Evanđelju, te po njemu živio i djelovao, i mi smo krenule tim putem, odnosno, s. Ivka Lučić, odgojiteljica novakinja i juniorka, povela nas je tom stazom. Željela je da krenemo od naših izvora, a to su Evanđelje, Pravilo i Konstitucije. Franjo u svom Pravilu najviše citira Evanđelje, koje je za njega bilo živo, a sada treba da bude živo po nama. Važno je da smo svjesne svojih početaka, jer nam to pomaže pri izboru važnih životnih odluka.

Posebno smo obrađivale teme: *služenje i rad, molitva, kušnja, zajednica, biti i djelovati*. Kroz ove teme s. Ivka nas je potaknula da dobro preispitamo svoj odnos prema zajednici, koliko živimo franjevačko zajedništvo, jednostavnost i malenost. Naglašavala je da se mi ne pripremamo samo za dan zavjeta, nego i za ono što slijedi poslije zavjeta. Zavjetima Bog posvećuje nas, a ne mi Boga. Bog daje da nas zavjeti posvećuju onda kada ih živimo.

S. Ivki se pridružila i s. Ivona Sliško, koja živi i radi s mladima u Tramošnici. Ona je govorila o *opraštanju* kao bitnom procesu. Opraštanje je lijepo kada se dogodi u nama, ali je isto tako teško, jer u sebi najčešće osjećamo veliki otpor. *Zašto je potrebno opraštati, krivo shvaćanje opraštanja, te kako oprostiti* etape su koje je s. Ivona izložila u svojem predavanju. S. Ivona nas je također obogatila izlaganjem o *razumijevanju i zajedništvu*.

Našem “putovanju” pridružila se i s. Jelenka Puljić iz Hercegovačke provincije. Bila je s nama tri dana, a njezine teme mogle bi se staviti pod naslov: *Psihologija u službi duhovnosti*. Kroz radionice i vježbe uranjale smo u vlastitu nutrinu gdje je svaka od nas posvećivala osobine koje joj je Bog dao. U čovjeku postoje tri ego stanja: stanje djeteta, roditelja i odraslog. Preispitivale smo se u svojoj svakodnevnicu gdje smo, tko smo, kako reagiramo u pojedinim situacijama. Cijeli život bismo sebi trebale postavljati pitanje, reagiram li kao odrasla osoba, u čemu trebam “narasti”, a što trebam “rezati”? Ovo je jako povezano s našom duhovnosti.

Redovničko posvećenje uvijek je bilo posebno cijenjeno u Crkvi i mi po zavjetima primamo posebno posvećenje, naglasio je o. Zdenko Križić, karmelićanin, u uvodnom predavanju o zavjetima.

O. Zdenko nam je najprije govorio o zavjetu čistoće. Važno je čisto srce, bez izgradnje srca ovaj zavjet ne možemo živjeti, čuvati. Čistoću srca ne možemo zadobiti svojim snagama, potrebna nam je Božja pomoć i snaga.

Zavjet siromaštva promatrali smo kao poveznicu providnosti i pouzdanja u Boga. Siromaštvo je potrebno prihvaćati poput Isusa koji se utjelovio radi nas, postao siromašan

radi nas, sav se predao ljudima da ih obogati svojim božanstvom. Siromah osjeća potrebu drugih, kod bogataša toga nema. Naše bi redovničko siromaštvo trebalo biti takvo da dira savjest svijeta našega vremena.

Zavjetom poslušnosti čovjek ulazi u savez s Bogom, bez prisile. Najprije taj savez sklapamo po krštenju, ali ne svojom voljom, nego voljom i vjerom roditelja. Po zavjetima sklapamo ga svojom slobodnom voljom. Bog od svake osobe s kojom sklapa savez traži samo poslušnost, poslušnost od koje korist ima sam čovjek, a ne Bog. Poslušnost je neprestano traženje volje Božje. Zavjeti su izričaj vjere. Samo se u vjeri mogu razumjeti i živjeti!

Prije duhovnih vježbi, odlučile smo otići malo dalje od Tramošnice. Krenule smo prema Vukovaru. Meni, koja sam prvi put u Vukovaru, ovo je bilo snažno iskustvo. Posjetile smo značajna mjesta: Ovčaru, memorijalni dokumentacijski centar, spomen obilježje Ovčara, zatim memorijalno groblje. Kod svakog mjesta dočekao nas je vodič i ukratko nam ispričao svoju priču koja je i dan-danas bolna. Na povratku smo posjetile đakovačku i osječku katedralu, te svetište u Aljmašu.

Posljednja postaja našeg "putovanja" bile su duhovne vježbe, koje je predvodio fra Franjo Ninić, franjevac provincije Bosne Srebrene. U prvim svojim izlaganjima naglasio nam je da već sada duhovnost počnemo živjeti otvorenih očiju, da otvoreno gledamo na svoj redovnički život, da budemo osjetljive, kako na svoju patnju, tako i na patnju drugog, da budemo osjetljive na današnje društvo i na sve ono što se u njemu događa, odnosno da budemo osjetljive za današnjeg čovjeka.

Dobro nam je ovdje biti! Ali, postale smo svjesne da se približio dan kad ćemo se morati spustiti s gore i krenuti prema svojim zajednicama, u realnost. Ja sam prva morala krenuti. Na jutarnjoj sv. misi Gospodin mi je dao znak da sam spremna za ono što me čeka. Taj dan je bilo čitanje iz Prve poslanice Korinćanima. Pavlov usklik: *Milošću Božjom jesam što jesam* (1Kor 15,10) potkrijepilo je moju odlučnost za konačni DA!

Zahvalna sam svim sestrama u Gornjoj Tramošnici, a na poseban način s. Arkandeli Tadić, kućnoj predstojnici, za gostoljubivost i sestrinsko zajedništvo. Doista, cijelo sam se vrijeme osjećala kao kod kuće. Hvala puno s. Ivki i sestrama juniorkama za ugodno i radosno druženje. Prepuna dojmova i radosna srca krenula sam na put prema svom cilju.

Subota, 18. rujna, dan mojih doživotnih zavjeta na Lovretu, mjestu gdje sam svoj hod redovničkog života i započela. Uz svoje najbliže iz obitelji, rodbinu, sestre, prijatelje, taj dan sam doživjela i proživjela u istinskoj radosti i sestrinskom zajedništvu. Vrhunac je bilo euharistijsko slavlje koje je predvodio mons. Ivan Čubelić. U prigodnoj je propovjedi jako lijepo prikazao začetak i razvoj poziva koji Bog upravlja odabranom čovjeku – *odabranoj s. Luciji*. Božji je to dar koji nijedan čovjek ne zaslužuje, nego mu ga Bog daruje. Nismo mi izabrali Gospodina nego je On izabrao nas.

Mons. Čubelić je čitanja koja sam odabrala, Iz 6,1-2a.3-8; 1 Kor 15,1-11 i Lk 5,1-11, utkao u svoju propovijed o pozivu kojeg je promatrao kroz pet faza Božjeg poziva i čovjekova odgovora.

Prvi je momenat kada Bog po svojoj promisli i odabiru baca svoj pogled i poziva. Ne bira čovjek, niti on može sam od sebe odlučiti biti službenik u Božjem planu. Gospodin odlučuje i bira koga hoće i kako hoće.

Drugi se korak događa pri susretu u kojem se On očituje kao silan i uzvišen. U susretu s Njim čovjek je osvojen i kao da nema drugog izbora. Izaija ga vidje na veliku prijestolju s anđelima koji mu kliču hvalu. Petru dođe i reče: *Izvezi na pučinu!* i on, unatoč besanoj noći i uzaludnom trudu, odmah izveze.

Iz tog se susreta rađa poniznost. U susretu s Bogom čovjek shvati koliko je malen, neznan, jadan i grešan. Osjeća se posve nedostojnim i poput Petra govori: *'Idi od mene! Grešan sam čovjek!*, ili poput Izaije: *Jao meni propadoh, jer čovjek sam nečistih usana!*

Sljedeći je trenutak kada Bog po svojoj milosti čisti čovjeka. Izaiji šalje serafa koji mu se dotiče usana, šalje mu milost. A onaj tko je pun milosti, ne samo da je čist nego je posve Božji. *Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprostjen!* Petru reče: *Ne boj se!* I doista, snagom milosti Bog čini svog izabranika posve novim čovjekom, smjelim, hrabrim, snažim.

Naposljetku je jasno opredjeljenje i čovjekov odaziv. Čovjek koji je pozvan, koji je susreo Boga, u poniznosti shvatio svoju nedostojnost, koji je obdaren milostima, ne može ostati indiferentan, ne može ostati gluh na taj poziv, niti slijep na taj dar, te kao i prorok odgovara: *Evo me, mene pošalji!*, ili kao nekoć Petar, ostavlja sve i polazi za Gospodinom.

Poziv je dakle, Božja milost!, zaključio je mons. Ćubelić, i izravno se obratio meni: „Snažan je i znakovit ovaj redak koji si Ti, s. Lucija, odabrala i kojeg zajedno s Pavlom ponavljaš: *Milošću Božjom jesam što jesam!* Pavao je svjestan kako je sav njegov život i put Božja milost, koja *ne bijaše uzaludna*. Neka Njegova milost u Tebi i na Tebi ne bude uzaludna!“

Bogu zahvaljujem što sam Njegovom milošću to što jesam, i molim ga da Njegova milost u meni ne bude uzaludna.

s. Lucija Bilokapić

RIJEČ ZAHVALE

Draga rodbino, drage sestre, svećenici, prijatelji i uzvanici,
želim vam uputiti svoju riječ zahvale uz riječi pjesme:

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine!

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine, po mojim dragim roditeljima jer si mi po njima darovao život. U danima djetinjstva i odrastanja oni su me odgajali primjerom žive vjere. U očinskom sam domu primala nesebičnu ljubav i toplinu obiteljskog zajedništva. Zbog toga ti, oče, koji me danas pratiš s neba, majko, braćo i sestro, hvala za nesebičnu ljubav i toplinu obiteljskog zajedništva. Posebno sam vam zahvalna jer ste moj odabir redovničkog poziva uvijek prihvaćali i bili ste mi podrška u svim teškoćama života. Hvala vam!

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine, što si me preko različitih primjera potaknuo i pozvao u redovnički život. Početna želja i ljubav prema ovom pozivu nerijetko ostaje nejasna, kao u nekoj magli. Tako je bilo i u mom slučaju. Međutim, u vjeri mi je sasvim jasno da me na mom putu Bog svojom milošću pratio i doveo do ovog dana, do mog potpunog predanja Njemu i ovoj zajednici po doživotnim zavjetima. Bože, Tebi zahvaljujem jer si me prvi ljubio, *jer si me od majčine utrobe* sačuvao i pozvao da i ja u ovom svijetu budem znak tvoje darežljive ljubavi.

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine, po mojim bližnjima, po vama draga rodbino. Vi ste od samog početka prisutni na mom životnom putu svojom molitvom, podrškom i iskrenom radošću. Hvala vam što ste i danas ovdje sa mnom. Svojim dolaskom vi mi potvrđujete da mogu i dalje računati na vašu blizinu i podršku.

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine, po daru prijateljstva i zajedništva, po svima s kojima sam dijelila zajedničke trenutke radosti i žalosti upirući pogled prema novoj nadi. Hvala vam, dragi prijatelji, jer ste vidljivim i nevidljivim nitima prijateljstva umnažali moju radost, osobito svojom molitvom i ohrabrenjem.

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine, po braći svećenicima koji su danas s nama i za nas Kristovu prisutnost učinili živom u euharistijskom slavlju. Zahvaljujem se na osobit način Vama, don Ivane Ćubeliću, što ste danas predvodili misno slavlje, kao i na svakoj upućenoj riječi.

Vijek hvaljen budi, o moj Gospodine, jer si me pozvao baš u ovu obitelj školskih sestara franjevačka. Drage moje sestre, u vašem sestrinskom zajedništvu tkao se moj redovnički poziv. Gledajući vaš primjer i ja sam ovdje na Lovretu učila prve korake u redovništvu. U zajedništvu s vama želim i dalje rasti u tom smjeru. Hvala vam, drage sestre, što me pratite svojom molitvom. Hvala vam na svakom svjedočanstvu franjevačke jednostavnosti i malenosti.

Posebno se zahvaljujem s. Leonki koja je u ime Zajednice primila moje zavjete, s. Karolini koja me pratila u mom rastu tijekom novicijata i juniorata, s. Mihelini i svim sestrama na Lovretu. I vama sestre, koje ste na bilo koji način sudjelovale u pripremi i pridonijele da slavlje mojih doživotnih zavjeta bude ovako svečano i radosno, također iskreno hvala.

s. Lucija Bilokapić

DUHOVNA KRETANJA U CRKVI I POSVEĆENI ŽIVOT

U organizaciji Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara ove godine Redovnički tjedan na temu *Duhovna kretanja u Crkvi i posvećeni život* održan je u dva dijela, točnije u dva mjesta, kako bi mogao sudjelovati što veći broj redovnica i redovnika, u Zagrebu 17. i 18. rujna, a u Splitu 24. i 25. rujna. I u Zagrebu i u Splitu predavanja su održali isti predavači.

U Splitu su dominikanci otvorili vrata svoga samostana i iskazali gostoljubivost sudionicima ovoga redovničkog skupa. Sudjelovalo je oko 150 redovnica i redovnika, većinom redovnica, a među njima i znatan broj naših sestara iz Splita, Zadra, Kaštel Lukšića i Knina.

Tjedan je otvorila s. Ružica Barić, vrhovna poglavarica sestara franjevki od Bezgrješnog Začeca iz Dubrovnika i članica Vijeća HUVRP. Izrazila je nadu da će ovaj skup sve ohrabriti u svjedočkom životu kako bi se u ovom vremenu i sekulariziranom svijetu diktature relativizma još jače očitovala autentičnost Evanđelja.

Prigodnu riječ okupljenima uputio je i splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. Izrazio je zahvalnost redovnicima i redovnicama za njihovo svjedočenje u Crkvi i domovini, a na poseban način u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Istaknuo je kako su oni veliko bogatstvo i doprinos evangelizaciji kulture i naroda. Zatim je, koristeći riječi sv. Leona Velikog 'Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo', rekao da vjeruje kako nam Gospodin danas želi reći da upoznamo svoje dostojanstvo, jer je život po redovničkim zavjetima veliko dostojanstvo i čast. Otkriti to dostojanstvo znači zaživjeti milosrdnu ljubav Božju i posvjedočiti je u ovom promjenjivom vremenu, vremenu relativizma i indiferentizma. U takvom svijetu je potrebno biti znak nade i stalne ljubavi. Otkriti to dostojanstvo može se živeći u dijalogu s Riječju Božjom jer nam ona daje svjetlo i snagu, ljepotu i bogatstvo vjere.

Prvo predavanje na temu *Svjedočiti i naviještati istinske vrijednosti u svijetu diktature relativizma: psihološko-duhovni pristup* održao je o. Mijo Nikić, DI. U svom izlaganju želio je pokazati kako redovnik/ca u svom vanjskom ponašanju treba slijediti svoj pravi identitet osobe posvećene Bogu koja nasljeđuje Isusa Krista i u svijetu koji je danas podložan diktaturi relativizma, svjedočiti i naviještati autentične vrijednosti kao što su: istinska sloboda i čistoća srca, autentična ljubav, služenje iz čiste ljubavi, solidarnost sa siromasima, poslušnost volji Božjoj, radosno naviještanje Evanđelja, kršćanska nada i empatija s onima koji trpe.

Prijepodnevi dio programa završio je misnim slavljem koje je u crkvi sv. Dominika predvodio generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Ivan Čubelić, a pjevanje su animirala sestre milosrdnice.

Predavanje na temu *Redovnici između sekularizacije i crkvenih pokreta* održao je fra Ante Vučković. U predavanju je istaknuo tri fenomena: sekularizacija, redovništvo i crkveni pokreti. Fenomen sekularizacije možemo prepoznati na temelju tri obilježja: društvo živi i ponaša se kao da Boga nema, religiozna praksa se smanjuje, religiozna zajednica prisiljena je vidjeti sebe uz bok drugih zajednica. Redovništvo nije nastalo kao odgovor na sekularizaciju, istaknuo je. Redovništvo je odgovor na površni kršćanski način života i ono pokazuje da se može dublje, radikalnije, ozbiljnije živjeti Evanđelje. Spomenuo je dva crkvena pokreta: neokatekumenski i karizmatski, koji su djeca ovoga vremena. Pokreti su odgovor na stanje svijeta koji traži Boga. Zatim je naveo dva podfenomena: spoj

sekularizacije i redovništva te spoj redovništva i crkvenih pokreta. Naglasio je da središte nije ni redovnički život ni crkveni pokret nego Evanđelje.

Drugoga dana predavanje je održao o. Jakov Mamić na temu *Sadržaj, proces i kriteriji duhovnog izrastanja*. Svojim stručnim i iskustvenim izlaganjem govorio o sredstvima duhovnog izrastanja, pokazateljima autentičnog kršćanskog života, te o putu duhovnog života koji nas vodi do svetosti. Duh Sveti je čimbenik bez kojega se ne može dogoditi duhovni život. Razvoj duhovnog života podrazumijeva rast u ljubavi i životu za druge. Sredstva izrastanja u duhovnom životu su: milost, teologalne kreposti i Riječ Božja.

Sv. misu je predvodio fra Iko Mateljan, OP. U homiliji je istaknuo ulogu Blažene Djevice Marije u nastajanju i životu svake redovničke zajednice, i potaknuo prisutne da budu poput Marije otvoreni riječi Božjoj i zahvatima Njegove ljubavi koja nas čini ranjivima i poniznima. Sviranje i animiranje pjevanja te čitanja predvodile su naše sestre.

S. Nela Gašpar, FDC, u svom izlaganju na temu *(Ne)sposobnost posvećenog života za proročko poslanje u Crkvi danas*, govorila je o biti proročkog poziva i poslanja danas. Istaknula je da svaki prorok zahvaćen Božjim Duhom govori najprije životom, on je čovjek iskustva Boga, osposobljen u Božjoj blizini. Prorok vođen Božjim Duhom sposoban je interpretirati sadašnjost na koju se onda nadovezuje budućnost.

Završnu riječ na Redovničkom tjednu izrekao je fra Anto Gavrić, provincijal Hrvatske dominikanske provincije i voditelj Komisije za evangelizaciju pri HKVRP. Zahvalio je predavačima i svima prisutnima na sudjelovanju. Naglasio je kako je važno zajednički promišljati o našem životu i poslanju u Crkvi, jer svaki nas susret obogaćuje i potiče na još velikodušnije služenje Bogu i svakom čovjeku. Izrazio je zadovoljstvo odazivom na ovaj susret u Splitu, te nadu da će se i u buduće redovnički tjedan održavati u Zagrebu i u Splitu.

s. M. P.

POČETAK NOVE PEDAGOŠKE GODINE U DJEČJEM VRTIĆU

Na početku ove pedagoške godine, 29. rujna, održan je prvi roditeljski sastanak u našem dječjem vrtiću *Jordanovac* u Zadru, a 30. rujna euharistijsko slavlje s djecom i roditeljima u samostanskoj kapeli.

Roditeljski sastanak bio je na temu *Dječja prava u vjerskom vrtiću*. Temu je roditeljima, putem power point prezentacije potkrijepljene primjerima iz svakodnevnog rada s djecom, lijepo i stručno približila s. Lucija Bilokapić, odgojiteljica. Spomenuta tematika dobila je zasluženu pozornost roditelja koji su komentarima, pohvalama i razgovorom podupirali naš rad s djecom. U informativnom dijelu sastanka sudjelovale su i ostale odgojiteljice.

U četvrtak, 30. rujna, euharistijsko slavlje, uz brojno sudjelovanje roditelja i djece, predvodio je don Josip Lenkić, nadbiskupski kancelar i župnik župe sv. Šime u Zadru. Ključne riječi u njegovoj propovijedi bile su *obitelj* i *komunikacija*, što je ujedno i glavni odgojno-obrazovni cilj u našem radu ove pedagoške godine. Naglasio je da je *kršćanska obitelj božanska posuda iz koje izlazi život i milost*. Najljepše je imati djecu, jer ona su budućnost, nada u bolje sutra. Roditelji i odgojitelji su pozvani *naučiti djecu da se smiju, da misle lijepo, dužni su upozoriti ih da njihova htijenja ne budu veća od nebeskog svoda, da njihove ruke ne prljaju ničija djetinjstva, i ničije želje. Morate ih jednostavno naučiti da ljube*, zaključio je don Josip.

Euharistijsko slavlje uzveličala su djeca svojim skladnim pjevanjem pod ravnanjem s. Antonele Malenica.

Lijep pozdrav iz Zadra.

Luciana Berović, odgojiteljica

FRANJINA PORUKA MIRA U ARBANASIMA

*Svetosti gle novi znaci,
kao divni svijetli traci
što ih Franjo zemljom baci
i za uzor podaje.*

(Iz Posljednice, Svetkovina sv. Franje)

Na svetkovinu serafskog oca sv. Franje, 4. listopada ujutro, euharistijsko slavlje u našoj samostanskoj kapeli u Zadru (Arbanasi), u koncelebraciji sa župnikom župe Gospe Loretske don Tunjom Blaževićem, predvodio je župni vikar don Marijan Lovrić, salezijanac, koji nije krio zanos i ljubav prema Asiškom Siromašku, te je sve prisutne potaknuo na nasljedovanje Krista po primjeru sv. Franje. Za nas sestre bila je posebna radost što su s nama u ovogodišnjem slavlju sudjelovali i vjernici iz naše župe.

Poslije svečanog euharistijskog slavlja u franjevačkoj jednostavnosti nastavili smo druženje u samostanskoj blagovaonici. Svečarsku radost tijekom dana rado smo podijelile i sa sestrama milosrdnicama te članicama *Udruge medicinskih sestara i tehničara*, koje su nam došle čestitati blagdan. Božjom providnošću istoga dana u posjet su nam pristigla i trojica mladića iz zajednice *Cenacolo* iz Jankolovice s kojima smo na poseban način zaživjele malenost i bratstvo u duhu franjevačke karizme.

O svetkovini sv. Franje, tj. 4., 5. i 6. listopada naš su samostan pohodili i brojni učenici – jedanaest razrednih odjeljenja - osnovne škole *Krune Krstića*, predvođeni vjeroučiteljicom s. Antonijom Jurić. S likom sv. Franje i franjevačkom karizmom učenike je upoznavala s. Klara Šimunović. Pjesmom, molitvom i pokretima djeca su s oduševljenjem prihvatila i usvojila Franjinu poruku mira i ljubavi prema svim stvorenjima.

s. Klara Šimunović

DIJAMANTNI I ZLATNI JUBILEJ

Svetkovina svetog našeg oca Franje za sve nas je poseban dan. Ove je godine još posebniji bio za s. Piju Padjen, koja je slavila dijamantni i sedam sestara koje su slavile zlatni jubilej: s. Tihoslava Bilokapić, s. Vitomira Damjanović, s. Eugenija Bešlić, s. Ilinka Lovrić, s. Genoveva Milanović, s. Ivanka Mravak i s. Tatjana Labrović. Iako svoj redovnički život nisu započele na ovaj blagdan, ipak je on najprikladniji da nas okupi na slavlje u duhu franjevačke radosti i jednostavnosti. A Lovret, kolijevka naše Provincije, uvijek je spreman u svoje krilo primiti one koje je nekada razaslao na četiri strane svijeta. I ne samo njih!

Tko bi nabrojio sve one koje su pridonijele ovoj *fešti*. Ili rečeno drugačije, koliko je većih i manjih poslova prethodilo tome: uređenje kapele i blagovaništa, pripreme u kuhinji, trud oko glazbe, pjesme, riječi, slike i svega onog što stvara blagdansko raspoloženje. Naši talenti, zajedništvo u radu, marljivost i dobrota došli su do izražaja.

Posebno je živahno bilo jutro svetkovine. Poslije Jutarnje molitve doručak, a onda jedne hitrim korakom i spretnim rukama pomažu u kuhinji, druge dovršavaju oko serviranja stolova, treće primaju nadolazeće svečarice i goste. Na sve se strane čuje pozdravljanje, odjekuje razgovor, razliježe smijeh. To su dolazile sestre iz Zagreba, Trpnja, Kaštela, Splita...

A onda smo se svi slili u našu bogato urešenu kapelu da uz pratnju svečanog zvuka orgulja i skladne glasove sestara zajedno damo hvalu Bogu, izvoru i početku svakog našeg poziva, kojemu najprije dugujemo zahvalnost. Misno slavlje s početkom u 10.30 sati predvodio je fra Ćiro Lovrić, franjevac provincije Bosne Srebrene i brat naše s. Ilinke. Fra Ćiro je govorio jednostavno, uvjerljivo, snažno, iz duše, zahvaljujući Bogu kao i sestrama svečaricama za njihovo služenje Bogu i bližnjemu u franjevačkom duhu kroz dugi niz godina.

I poslije misnog slavlja opet smo na okupu blagujući u velikoj dvorani. Sve one koji su bili u kapeli, pozvale smo da ostanu s nama. Bile su tu i dvije djevojke, tek dan ranije pristigle u Split zbog studija, rodnom iz Čuklića (Livno) gdje je fra Ćiro župnik. One su došle pozdraviti fra Ćiru i ostale su na slavlju. Drago nam je da su i one bile s nama i neka ih zagovor sv. Franje prati u njihovu studiju teologije. Našem slavlju pridružile su se također i neke naše suradnice, djelatnice Doma za starije i nemoćne osobe Lovret. Čak i jedna gospođa iz Grottaferrate, Hrvatica, koja je povezana s našim sestrama i na slavlje je došla sa s. Asumptom Vrdoljak, članicom Rimske regije.

Blagovanje je bilo isprepletano izricanjem i čitanjem čestitaka, kratkim govorima, pjesmom. Preko power pointa smo mogli vidjeti slike svečarica iz vremena kada su osjetile Božji zov, prateći njihov hod do današnjih dana. U tu prezentaciju uvrštene su i slike s hodočašća Franjinim stopama, pohoda franjevačkim mjestima koncem mjeseca kolovoza, a u prigodi zlatnog jubileja.

Na završetku ručka, s. Tihoslava kao najstarija zlatna jubilantkinja, u ime svih svečarica izrekla je riječi divljenja i zahvalnosti za zajedničko svečano druženje i za darovano im hodočašće u Asiz i druga franjevačka mjesta.

s. Karolina Bašić

HOMILIJA UZ REDOVNIČKE JUBILEJE

Dragi prijatelji, štovane sestre!

Kad otvorimo oči i opazimo sunce – vidimo! Kad nam znanost kaže da je Sunce 332 tisuće puta veće od Zemlje, jer to dokazuje, premda to ne vidimo – znamo! Kad nam neka osoba, na primjer naša sestra, veli da nas ljubi, iako se to ne može znanstveno dokazati ni vidjeti – mi vjerujemo!

Znati je ljepše nego vidjeti, no vjerovati je još ljepše nego znati jer u činu vjerovanja ima mnogo ljubavi.

Vidimo osjetilima, znamo razumom, a vjerujemo voljom, i to najvišim stupnjem volje: ljubavlju! Razum je po sebi vrjedniji od osjetila, a ljubav je vrjednija od samog razuma. Kažemo: Vjerujemo u Boga jer ga ne možemo vidjeti. Riječju izražavamo svoje povjerenje, prijateljstvo i ljubav prema Bogu. Vjeruje se u riječ, u obećanje. Vjerom se srušile jerihonske zidine pošto se sedam dana obilazilo oko njih.

Dakle, vjerom se sigurno korača kroz život u budućnost s pogledom i nadom u obećanje koje je Bog dao vjerujući da On ne vara.

Riječima: vjera i ljubav, njihovim pojmovima i sadržajem izražavamo najveće vrijednosti na svijetu koje čovjek može posjedovati. Bez vjere i ljubavi – čovjek je bez životnog smisla. Bez njih je sve prazno, pusto i besciljno.

Vjera i ljubav su život i sreća. Nevjera i mržnja – smrt su i nesreća. A vjera je život. *Vjera je jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti koje ne vidimo* (Heb 11,1).

Biblija smatra vjeru izvorom i središtem svega religioznoga života. Naumu, što ga Bog ostvaruje u vremenu, čovjek se mora odazvati vjerom. A vjera je kušnja i rizik: nikada nemamo matematičkog dokaza o istinitosti vjere. Po toj kušnji mi u svakom trenutku imamo mogućnosti dokazati Bogu svoje povjerenje u Njega.

Na krilima ovakve vjere i ljubavi krenule su naše današnje slavljenice za sv. ocem Franjom da budu što više Kristove. Tako je Crkva u ovim sestrama dobila krila, mjesna jednako kao i sveopća – pa je mogla poletjeti.

Smijemo se upitati: Ima li još danas na svijetu mjesta gdje se radosno živi? Sigurno ima! Samostani i kuće takva su mjesta radosti u kojima su ove naše današnje sestre radile i živjele. Ovo je istinito pošto redovnički poziv nije anđeoski nego ljudski. Ovdje ne želim govoriti o redovništvu koje ne postoji, o idealima koji nemaju pokriće u stvarnosti i koji su u konačnici neostvarivi, samo su tlapnja i san.

Da, doista, redovništvo je san, i to onaj najljepši crkveni san, san koji cijelom crkvenom životu daje nebesku privlačnost i draž. Redovnici i redovnice jesu, zapravo trebali bi biti "sanjari", oni koji "zaluđeni" Kristovom ljubavi sve vide drukčije od drugih, koji su s jedne strane tako čudni i nadstvarni u svojoj jednostavnosti, miru i radosti. Sjetimo se samo našeg sv. Oca Franje kako je bio veliki sanjar: Božji trubadur i Glasnik velikoga Kralja!

U ovakvoj vjeri i ljubavi odazvale su se naše današnje slavljenice da služe Bogu i bližnjemu svomu. Učinile su to svjesno i u punoj svojoj slobodi. Dok mnogi u svijetu misle da su naše sestre ovih 60 i 50 godina živjele u neslobodi ili čak nekoj vrsti ropstva, naše su sestre živjele i radile u puno većoj slobodi negoli oni koji tako misle. Sestre su izabrale da žive u vjeri i ljubavi, to znači da žive po Božjim zapovijedima. Baš je to prava i potpuna sloboda koju mnogi u svijetu ne razumiju.

Mislim da ovu vašu slobodu mogu usporediti s onim što je jedan Amerikanac ovih dana napisao: "Već je odavno moja žena uvidjela da joj vožnja automobila unutar dopuštene brzine daje predivan osjećaj slobode. Rekla mi je: 'Meni ne treba uređaj za otkrivanje radarske kontrole. Nikad ne moram usporiti kad vidim policijsku patrolu niti se brinem da ću morati platiti kaznu zbog prebrze vožnje'. Čak i na dugim putovanjima, kada nam se čini da kilometri sporo prolaze, ona uključi kontrolni mehanizam na dopuštenu brzinu i uživa u vožnji. 'Osim toga', podsjeća me, 'to je zakon'."

Braćo i sestre, kad sam ovo pročitao, i ja sam se duboko nad tim zamislio. Ako bih i ja poštivao ove prometne propise, kako bih slobodno i bez stresova vozio! Iako dosta sporo vozim, kad prekoračim brzinu, stid me je pred policijom, što ja, fratar – ne poštujem zakon!

Svima nam je dužnost poštivati ljudske zakone pa imamo prednost da ispunjavamo Božji Zakon kad ljubimo bližnje. A Njegov Zakon je *savršeni zakon slobode* (1 Jak 1,25).

Prijatelji dragi! Dok ovdje promatramo naše drage sestre, u mislima se pitam: Kroz tolike godine služenja Bogu i bližnjemu svomu, koliko su naše sestre imale poteškoća, križeva, boli i patnje? Kad bi to ispričale, ili napisale, sigurno bi to bile debele knjige, i to od svake pojedinačno. Ah, mnoge su to godine. A 60 godina je meni sada!

U svojoj velebnoj *Pjesmi brata Sunca*, naš sveti otac Franjo hvali Gospodina po onima koji bolest i patnje prihvaćaju i podnose s mirom. Mir čini strpljivost nečim blagoslovljenim jer patnju stavlja na njezino istinsko i jedincato mjesto - stvarateljsku čovjekovu egzistenciju. Svi smo u svojoj stvorenosti bitno u smrti i svaka je patnja simbol smrti. Patnja jednostavno pripada našoj egzistenciji kao stvorenju. Pretrpjeti patnju u miru, znači razumjeti značenje

riječi “biti stvoren”. To također znači: tu svijest pretvarati u mudrost, čime s ljubavlju prihvaćamo svoju patnju te u toj mudrosti opušteno počivamo. Ta mudrost spoznaje istinski poredak bitka po kojem je Bog stvoritelj, a čitav svemir Njegovo stvorenje. To nije samo pasivna reakcija nego čin molitve i ljubavi prema Bogu kao vrhovnom dobru.

Čim se zbog strahota i patnje zanijeće Božja egzistencija, bolest, tragedija i druge nevolje se više ne problematiziraju. Postale su jednostavno sitnim pratiocima na putovanju u ništa. Zato se samo vjernik pita zašto Bog jednostavno ne udalji bolest, patnje i tragedije iz svijeta. No, to da ljudi pored tih strašnih ispita i dalje vjeruju – a naše sestre, današnje slavljenice: zlatne i dijamantna, i te kako žive ovu svoju vjeru koju su svjedočile cijeli svoj život. A to mora voditi na razmišljanje one koji su prestali vjerovati.

Istina je da je teško pomiriti vjeru u predobrog, svemudrog i svemogućeg Boga s postojanjem ovih skandala. Ipak ljudi i pored svega toga još uvijek vjeruju. Ne možemo do kraja shvatiti problem patnje, ali u patnji možemo gledati misterij. To će nas spriječiti da svoje intelektualne poteškoće i duhovna mučenja počnemo smatrati vlastitim smjernicama u svim zaključivanjima, koja možemo donositi o podrijetlu i smislu patnje.

Pod konac Franjina života Bog je Franji u trenutku osobito teškog napada bolesti i jada objavio da mu je trpljenje nagrađeno Nebeskim Kraljevstvom. Ta mu je vijest donijela takvu radost da svoje tjelesne bolove nije podnosio samo strpljivo nego i s ljubavlju. Toma Čelanski se čudi kako je Franjo sve to izdržao jer je u svakom pogledu bio oslabljen patnjama. On također svjedoči da Franjo “svoje boli nije nazivao kaznama nego ih je zvao sestrama”. Franjo iz svoga bolesnog stanja pjeva svoj Aleluja – Pjesmu brata Sunca.

Jedna od najdragocjenijih ljudskih sposobnosti je znati reći “hvala”. Zahvaljivanje proizlazi iz spoznaje svoga razloga. Ta spoznaja se omogućuje u poniznosti koja stalno priznaje istinu. Poniznost ne znači da se moraju zaniijekati darovi zbog kojih se netko hvali. Poniznost je krepost kojom čovjek uviđa da mu sve što ima potječe od Boga. Poniznost nije znak slabosti nego jakosti. Franjo je čitav život zahvaljivao Bogu jer je bio ponizan čovjek. Poniznost, pohvala Bogu i zahvaljivanje, bili su važni dijelovi Franjina razumijevanja evanđeoskog savršenstva. Po poniznosti je točno spoznao što je: ograničeno stvorenje koje stoji pred bezgraničnim Bogom i čezne za milošću i ljubavlju. Ponizan čovjek stoji pred bezgraničnim Bogom i čezne za milošću i ljubavlju. Ponizan čovjek ne pravi iluzije. Oholi ljudi u biti ne poznaju sami sebe niti mogu shvatiti značenje oko sebe. Poniznost prije svega uviđa da je Bog – Bog!

Amerikanci imaju lijepi izraz koji često stavljaju na svoje čestitke: “Hvala što jesi!” Upravo poniznost to najprije kaže za Boga: “Hvala Ti što si Bog!” Bog nam se u pohvali i zahvaljivanju sve više približuje. Ne zahvaljujemo mu i ne hvalimo ga zato što mu je to potrebno, nego zato što se mi u Njemu radujemo i što nam se sviđa da On jest!

Poniznost također obuzima čitav svemir i sve što se u njemu nalazi kao i ono što je stvoreno. Nismo uvijek postojali i nismo morali bezuvjetno postojati. Mi smo dar, naše današnje sestre slavljenice veliki su dar. Svijet je dar, sve je dar izvornog principa – Boga, darovatelja svih darova.

Zahvaljivati se može samo u svijesti da smo stvorenja. Od Boga smo primili dar bitka i milosti. Na kraju vas, drage sestre, čeka dar proslavljenja. Bog nas je učinio najvećim od svih stvorova i sam nam se darovao u Isusu Kristu. Ali darovao nam se po Mariji. Malo prije, jedna mi sestra reče: “Bez Gospe, nipošto ne bismo mogle dovre stići!” Stoga je

sigurno da će Marija biti s vama do kraja. Utjecale ste se Gospi, pa vas ona neće nikada zaboraviti!

Drage naše sestrice, još vam mogu reći: Iako sami po sebi ništa nismo naslijedili, ipak možemo neprestano izražavati svoju hvalu. Zahvaljujući Bogu za dar svoga bitka u stvarnosti mu zahvaljujemo za Njegovu ljubav. Poniznost nam očituje da konačno objašnjenje našeg bitka i čitavog svemira stoji u Božjoj potpunoj slobodnoj i svetoj ljubavi. Ta nam ljubav govori, da biti stvoren – znači biti ljubljen. Svako je stvorenje biće koje Bog ljubi.

Sveti Bonaventura kaže da je blagost krepost koja mora upravljati našim međusobnim odnosima. Biti blag, znači biti brat-sestra svima. Poniznost je krepost koja označava naš odnos prema Bogu. Biti ponizan, znači iskreno stajati pred Bogom i priznati da smo stvorenja. Biti blag i ponizan, znači biti manji brat, biti manja sestra. To je zbir Evanđelja i Franjina nauka.

Sv. Bonaventura nam je također ostavio dirljivo svjedočanstvo iz života pape Grgura IX. (kardinal Hugolin) koji je Franju proglasio svetim. Taj papa je zbog svog prijateljstva s Franjom htio nasljedovati i njegovu poniznost. On je u jednoj od svojih privatnih prostorija u papinskoj palači primio gubavca i njegovao ga oblačeći franjevački habit. Jedanput, kad je papa Grgur bio jako umoran i zbog toga posao njege obavljao veoma sporo, gubavac je rekao: “Ih? Zar papa nema nekoga drugog koji bi mi mogao služiti osim ovoga starog fratra?!” Gubavac nikada nije doznao da je taj koji mu je svaki dan služio – bio sâm papa!

Vi ste se, cijenjene sestre, odazvale svome zvanju i odgovorile ste mu punim svojim srcem i svom svojom dušom. Predale ste se Bogu, bile ste i ostale Božje. Darovale ste mu se što ste više i ljepše mogle. Sposobne ste bile i jeste, i mogle ste puno. Na koncu ćete po tome biti nagrađene. Tu ste danas s nama pokazujući nam kako ste svjedočile i kako svjedočite svojim životom!

Ustrajale ste u vjeri kojom nam pokazujete da nas Bog ljubi. A vjera je hod po mraku, pri svjetlosti jedne Zvijezde. Kaže se da su i Tri mudraca tražili svjetlo pomoću svjetla Zvijezde na nebu, od istoka do Jeruzalema i Betlehema.

Drugim riječima, vjera u Riječ Božju jest kušnja ljubavi. Vjera se ne može rastaviti od ljubavi. Kao što vjera vodi ljubavi, tako i ljubav vodi vjeri (J. Guittou).

Poznati ruski filozof i mistik Berdjajev napisao je: “Postoji ljudska želja za Bogom, ali i želja za čovjekom. Bogu je najveća želja za čovjekom. No, isto tako je i čovjekova za Bogom. Bog treba čovjeka, Bog hoće da ne samo On, nego i čovjek bude ljubljen i ljubitelj!”

Drage sestre, dokazale ste svojim životom da ljubite Boga. I Bog ljubi vas. Hvala za ovu i ovakvu obostranu ljubav!

Fra Ćiril Lovrić

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE DRUŽBE

- s. M. Emilija Vasilj**, živjela 93 godine, u Družbi 75 godina preminula 30. kolovoza 2010. u Potocima, Bijelo Polje
- s. M. Leonija Bezić**, živjela 85 godina, u Družbi 62 godine preminula 5. rujna 2010. u Splitu
- s. M. Jacinta Prešeren**, živjela 90 godina, u Družbi 67 godina preminula 7. rujna 2010. u Repnjama
- s. M. Paskalija Gojević**, živjela 78 godina, u Družbi 56 godina preminula 8. rujna 2010. u Zagrebu
- s. M. Ignacija Peljhan**, živjela 86 godina, u Družbi 66 godina preminula 18. rujna 2010. u Trstu

RODBINA SESTARA

- Andrija Mijić**, brat s. Vendeline, preminuo 12. srpnja 2010.
- s. Karla Baković**, dominikanka, sestra s. Romane, preminula 14. srpnja 2010.
- Ivka Jurić**, majka s. Animire, preminula 23. srpnja 2010.
- Marin Masnić**, brat s. Verene, preminuo 19. kolovoza 2010.
- Ana Macek**, sestra s. Pauline, preminula 25. rujna 2010.
- Mirko Marić**, brat s. Zdravke, preminuo 25. rujna 2010.

S. M. LEONIJA NADA BEZIĆ

Na dan Gospodnji i spomendan blažene Majke Terezije, 5. rujna 2010., preminula je u 86. godini života i 63. godini redovništva naša s. Leonija.

S. Leonija Bezić, krsnim imenom Nada, rođena je 12. listopada 1924. godine u Grohotama na otoku Šolti, od oca Cvjetka i majke Tomažine rođ. Bezić, kao drugo od šestoro djece.

U rodnim Grohotama završila je pučku školu.

Osim s. Leonije iz obitelji Bezić Bogu se posvetio i njezin dvije godine stariji brat don Srećko, a ranije i stric don Marin Bezić.

Čestiti i kršćanski život obitelji Bezić i očitovanje nacionalne pripadnosti, bili su dovoljan razlog za pogubljenje Cvjetka, oca naše s. Leonije. U rujnu 1943. godine, u ranim jutarnjim satima s još četvoricom mještana odveden je iz obiteljskog doma i strijeljan od partizana, također mještana.

Vođena glasom o pogubljenju svoga oca, toga jutra, s. Leonija je krenula prema mjestu pogubljenja. Tamo je zatekla dokaze o počinjenom zločinu. Bol i tuga za mučki ubijenim ocem ostavila je duboki trag na njezin život, te utrla put jačoj povezanosti s braćom, sestrama, nećacima i pranećacima.

Tomažina, majka s. Leonije umrla je 1991. godine u 97. godini života. Doživjela je javno priznanje Šoltana o smaknuću supruga kao i podizanje spomen mu obilježja. Koliko je s. Leonija teško podnijela smrt i susret sa stratištem svoga oca govori i to što desetljećima nije odlazila kući. Tek je u starijoj dobi, u nekoliko navrata, posjetila svoje rodno mjesto.

Redovnički put s. Leonije započeo je dolaskom u zajednicu školskih sestara franjevaka u Splitu na Lovretu. U kandidaturu je primljena 19. ožujka 1946. godine. Postulaturu je započela 21. svibnja 1947. godine, a u novicijat s još pet kolegica ulazi 18. travnja 1948. godine. Prve redovničke zavjete položila je 19. travnja 1949., a doživotne zavjete 15. srpnja 1952. godine u Splitu.

Svoje redovničko služenje vršila je s. Leonija u više podružnica: u Splitu na Poljudu, Zagrebu, Makarskoj, Zadru, Vrlici, Trpnju, Kninu, Dubrovniku i najduže na Lovretu. U svim podružnicama bavila se šivanjem.

U vrijeme kad je s. Leonija djelovala u Nadbiskupskom sjemeništu u Zadru, radilo se puno, zahtjevno i teško. Osvrćući se na to vrijeme, znala je reći da je to bio pravi misijski rad, rad u predanosti i radosti, gdje je s osobitim zadovoljstvom šivala svećenička odijela.

U samostanskoj zajednici na Lovretu živjela je od 1975. godine. Tu je zdušno šivala redovnička odijela za sestre svoje zajednice. U radu je bila marljiva, precizna i uredna. S posebnom ljubavlju i brižnošću šivala je za mlade sestre sa željom da im prvo redovničko odijelo bude besprijekorno uredno.

Gajila je s. Leonija i ljubav prema glazbi i pjevanju, što je pokazivala potičući mlađe sestre na razvijanje osjećaja za ljepotu crkvene glazbe. Nije izostajala njezina pohvala za svečano pripremljena liturgijska slavlja i skladno pjevanje.

S. Leoniju poznajemo kao pobožnu, tihu, strpljivu, predanu, ustrajnu i nenametljivu redovnicu. Samostanska soba i kapela bile su mjesto njezine sabranosti i molitve. I za najmanju uslugu iskazivala je duboku zahvalnost, a pohvale je primala na "slavu Božju".

Dostojanstveno se nosila s patnjom obiteljskog križa, koji je za mnoge od nas skoro do kraja bio tajna, kao i s teškom bolešću koja ju je pohodila zadnje dane života. I u danima nemoći bila je veoma obazriva. Uvijek i do kraja nastojala je činiti sve kako bi druge sestre što manje opterećivala.

Draga s. Leonija, opraštamo se danas od Vas i osjećamo da s Vama, k nebeskom Ocu, odlazi i dio naše zajednice. Svoje hvala slobodno, tiho i otvoreno pokazivali ste riječju, molitvom, podizanjem sklopljenih ruku i trpljenjem i za sve nas.

Dok zahvaljujemo Bogu, milosrdnome Ocu, na daru vašega života i redovničkoga pripadništva našoj zajednici, sklopljenih ruku molimo da Vas primi u svoju blizinu i Vašoj duši podari pokoj vječni. Amen.

s. Leonka Bošnjak Čovo

Zahvala

Srdačna hvala, drage sestre, za izraze sućuti, za molitve i prisutnost na posljednjem zemaljskom ispraćaju moga brata.

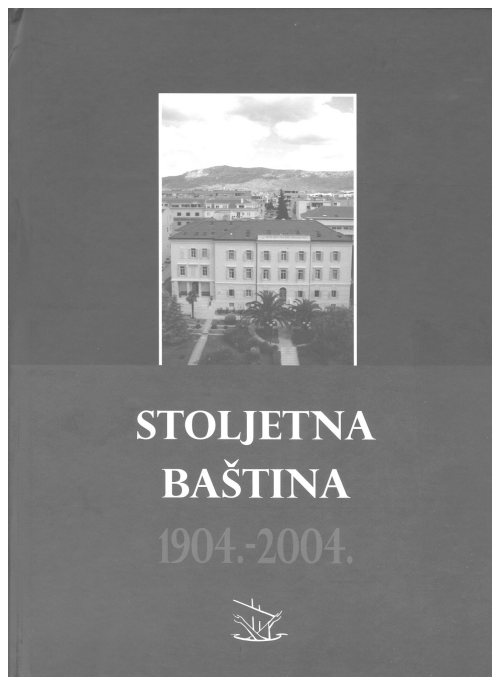
Dušu svoga dragoga brata toplo preporučam u vaše molitve.

Vaša s. Vendelina Mijić

PRILOZI

STOLJETNA BAŠTINA

Obnovljeni život – Časopis za filozofiju i religijske znanosti, br. 2/2010., Zagreb 2010., u rubrici *Prikazi-recenzije* donosi prikaz našeg zbornika *Stoljetna baština* iz pera prof. dr. o. Pere Vidovića, DI.

M. P. Vučemilo i N. Radinović (ur.), *Stoljetna baština: Zbornik radova Simpozija... u prigodi stote obljetnice dolaska Školskih sestara franjevaka iz Maribora u Split, (Biblioteka Crkve u svijetu, 44, Split: CUS, Školske sestre franjevske Krista Kralja Provincije Presvetog Srca Isusova, 2009.), 525 str., 24x17 cm.*

Godine 1904. Split nije imao ni punu 21 tisuću stanovnika. Tadašnji splitski biskup F. F. Nakić nije ipak smatrao sjedište svoje biskupije beznačajnim te je nastojao da u gradiću i biskupiji među mladima zažive katolički pokreti, dobrotvorna društva, karitativne i odgojne ustanove... Prvenstveno radi odgoja, smatrao je da bi bilo dobro kada bi se u gradu pod Marjanom nastanila Družba sestara koja, prema svojim Konstitucijama, ima svrhu "odgajanje i poučavanje ženske mladeži". Početak života i aktivnosti Školskih

sestara franjevaka u Splitu može se smatrati 15. listopada 1904. Prve dvije sestre u Splitu zvale su se Ladislava Kalinšek i Paskalija Neuwirth, obje iz mariborske zajednice.

Od tada je proteklo više od stotinu godina. Stogodišnjica toga skromnog početka i plodnog nastavka obilježena je simpozijem u Splitu 14. listopada 2004. Dobrohotnog radoznalca, koji je promatrač sa strane, zanima čime su Školske sestre franjevske, kroz cijelo jedno stoljeće, obilježile Split, južnu Hrvatsku, a time i cijelu Lijepu našu. Na njegovu radost, nedavno se pojavio veliki zbornik radova s njihova simpozija pod naslovom *Stoljetna baština*.

Odmah valja istaknuti da svečarski materijal (pozdravi, govori, čestitke, fotografije) zauzima tek četrdesetak stranica (447-510) knjige. Tome valja dodati recital "Život biraj" (J. Čovo, str. 405-445) koji zaslužuje, za neku prigodu, poseban osvrt: književni, povijesni i ekleziološki.

Glavninu ovoga zbornika, veoma ugodne opreme, zauzima 20 studija, koje su pripremile najvećim dijelom članice same Družbe. Taj glavni dio, sastavljen od četiri dijela, uokviren je Predgovorom (str. 5-6), Uvodom (str. 7-8), te bogatim Kazalom osobnih imena (str. 511-521) i Kazalom sadržaja (str. 523-525).

Prvi dio zbornika ima naslov "Školske sestre franjevske u Splitu, nastanak i razvoj Provincije" (str. 17-106). U pet studijskih priloga (S. Kovačić, V. Kapitanović, B. Stopar,

M. P. Vučemilo, B. Nazor) nudi se čitatelju “prikaz društvenih i crkvenih prilika u Splitu” (str. 7) u vrijeme ukorjenjivanja Školskih sestara franjevnika na našoj obali Jadrana.

Drugi dio zbornika naslovljen je “Odgoj i duhovnost” (str. 107-147). U dvije studije (N. Radinović, K. Bašić) govori se o formiranju duhovnog identiteta članica zajednice.

Treći dio zbornika pod naslovom “Apostolsko djelovanje” (str. 169-367) donosi čak jedanaest studijskih priloga (M. Čotić, S. Jenjić, M. Tabak, R. Bralo, A. Jurić, J. Lončar, A. Nazlić, B. Nazor, Magd. Višić, Mir. Višić, Lj. Marić). Uočavajući veliki spektar djelovanja sestara, čitatelj zbornika uspijeva naslutiti kakvu je intuiciju morao imati biskup Nakić prije stotinu godina. Školske sestre su djelovale i djeluju s mladima, nemoćnima, bolesnima, sa siromašnima, u pastoralu itd., u domovini i inozemstvu.

Četvrti dio zbornika nosi naslov “Identitet i obljetnica” (str. 369-403), s dva studijska priloga (R. Anić, A. Vučković). Stota obljetnica jest trenutak slavlja, ali je još važnija kao prigoda za kritički osvrt o biti zajednice, o vjernosti (ili nevjernosti) vlastitoj karizmi, a time i o samom identitetu zajednice, u stalno novim okolnostima.

Prema suvremenoj lingvističkoj semantici, izraz “kritika” odnosi se na razlikovanje i razlučivanje, na principijelno prosuđivanje, na vrijednosni sud o nečemu... Zbornik *Stoljetna baština*, s toga gledišta, nije knjiga o samodopadnosti. Normalno je da se u njoj nalazi puno ponosa, ali nipošto u njoj ne manjka konstruktivna kritika, ustvari autokritika, koja je katkad dosta oštra.

Autokritičnosti ne nedostaje čak ni u svečarskim pozdravima i govorima. Vrhovna predstojnica N. Palac usmjeruje pogled slavljeniča na realnost njihova početka “drugog stoljeća” (str. 452). Provincijalna predstojnica K. Šimunović ističe da stogodišnja povijest, i zbornik o njoj, trebaju postati poukom “u svijesti (vlastitih) slabosti, a često i nemoći” (str. 456), zajedničkom memorijom “u biblijskom smislu” (str. 5), s ciljem izgradnje “franjevačkog identiteta i poslanja Zajednice” (str. 6).

I jedno je i drugo zapravo potrebno: (auto)kritičnost i ponos, realnost o vlastitim (ne)mogućnostima i hrabra (skoro avanturistička) nada. Za oblikovanje budućnosti, već u sadašnjosti, oboje je važno. Neki je rabin, misleći na događaj Egzodusa, znakovito napisao da proljeće dolazi zbog onih koji vjeruju u njegov dolazak. Biblijski se Egzodus dogodio jer je bilo osoba koje su živjele i djelovale u nadi da će se dogoditi jedan takav spasopovijesni događaj.

Avantura egzodusa dviju sestara iz Maribora u gradić pod Marjanom godine 1904. postala je blagoslovljenom budućnošću o kojoj svjedoči zbornik *Stoljetna baština*. U naše vrijeme novi egzodus, ali sada iz suvremenog Splita, iz današnje Provincije Školskih sestara franjevnika Krista Kralja, u Afriku (u Kongo), već naznačuje obrise novoga stoljeća, nove budućnosti.

Pero Vidović